

Liceul Mătășari

Strada Principală, nr. 203, loc. Mătășari, jud. Gorj

NR. 2 / DECEMBRIE, 2021

**Revistă cultural-științifică
semestrială**

E-mail:
cenaclulaurulnegru@yahoo.com

aurulnegru.ro

ISSN 2784 – 0109
ISSN-L 2784 – 0107

AURUL NEGRU

Colectivul de redacție:

<p>Director: Purdescu Monica Redactor șef: Cățăgoi Laura Anca Redactor șef adjunct: Dobromirescu Alin Secretar: Purdescu Claudiu Tehnoredactare: Negomireanu Claudiu Grafică: Purcel Ion Redactori secțiune profesori: Iliescu Vasile, Luță Antonie Adrian, Udriștioiu Aneta, Iliescu Gabriela, Dobromirescu Daniela</p>	<p>Redactor coordonator secțiune elevi: Roman Anca Redactori secțiune elevi: Călescu Alexandra, Enăștescu Denisa, Olaru Mădălina, Cârciu Marelisa</p>
<p>Secțiune profesori: Tematica ediției De la creație la știință Diverse.</p>	<p>Secțiune elevi: Eseu. Creație. Curiozități.</p>

Colectivul de redacție, proprietarii site-ului sau colaboratorii logistici nu pot fi trași la răspundere pentru încălcarea drepturilor de autor, orice articol reprezentând creația și contribuția proprie a autorilor la procesul educațional.

CUPRINS

Secțiune profesori

Tematica ediției a II-a : Sărbătorile de iarnă

<i>Sărbătorile de rit vechi și respectarea calendarului Iulian neîndreptat</i> – Constantin Nicolovici	3
<i>Nașterea Domnului, Crăciunul – simboluri, tradiții și obiceiuri</i> – Constantin Nicolovici	5
<i>Plușorul</i> – Cățăgoi Laura Anca	7

De la creație la știință

<i>Mircea Eliade – romancier, novelist</i> – Purdescu Monica	10
<i>Metode moderne de fixare a cunoștințelor</i> – Popescu Adriana Gabriela	13
<i>What Teens Need from Schools</i> – Iliescu Gabriela	15
<i>Începutul scrierii – Tărtăria</i> – Cățăgoi Laura Anca	18
<i>Colonizarea greacă</i> – Purdescu Claudiu	20

Diverse.

<i>Calea către excelență</i> – Ceaușescu Elena	25
--	----

Secțiune elevi

Eseu.

<i>Moș Crăciun și Crăciunul</i> – Ciortan Patricia	26
--	----

Creație.

<i>Despre copilărie...</i> (Daria Staniloiu, Marian Lambu, Soraya Nebancea, Sebastian Bâzoi Nicolovici, Denisa Iordăchescu)	28
---	----

Curiozități.

<i>Despre cărți...</i> – M Zoican Marian Daniel	32
<i>Universul</i> – Mogoșanu Mario	33

Sărbătorile de rit vechi și respectarea calendarului Iulian neîndreptat

Prof. CONSTANTIN NICOLOVICI

Liceul Mătășari

Școala Gimnazială „Gheorghe Tătărescu” Tg. Jiu

Pentru cei care respecta calendarul gregorian, odata cu Boboteaza (botezul lui Iisus), care se sărbătorește pe 6 ianuarie, se încheie sărbătorile de iarnă, însă pentru cei care respectă calendarul de stil vechi, numit calendarul iulian, imediat după Bobotează, pe 7 ianuarie, se celebrează prima sărbătoare de rit vechi de iarna, Crăciunul.

Calendarul iulian, desi nu mai este calendarul oficial de la 1 octombrie, 1924, când Biserica Ortodoxă Romană a trecut la cel gregorian, încă se mai păstrează în țări din estul Europei, existând și la noi în țară bisericii de rit vechi. Printre cei care sărbătoresc mai târziu Nașterea Domnului și intrarea în noul an se află atât românii, cât și grecii, sârbii, lipovenii, rusii, ucrainenii sau georgienii.

Motivul pentru care exista un calendar pentru stilul nou si unul pentru stilul vechi, cât și bineînțeles, date diferite la care se celebrează sărbătorile de rit vechi, se datorează faptului că un an, în calendarul iulian are 365 de zile si 6 ore, existand o diferenta de 11 minute si 14 secunde fata de calendarul solar, ceea ce a determinat, ca la 330 de ani sa existe o diferenta de 3 zile. Înainte de toate, este important de precizat faptul ca în perioada dinaintea lui Hristos oamenii calculau durata unui an cu ajutorul a doua calendare, unul roman si unul egiptean. Deși ambele nu erau corecte, cel roman era mult mai departe de calendarul ceresc, motiv pentru care împaratul Iuliu Cezar acceptă, în anul 46 i. Hr. calendarul egiptean, numindu-l iulian.

Pe langă diferența de 11 minute si 14 secunde, determinate de calendarul iulian, un alt motiv care a dus la existența a doua calendare și la împărțirea celor care celebrează sărbătorile de rit vechi față de stilul nou, constă în faptul că în jurul anului 330, echinocțiul de primăvară a avut loc pe data de 21 martie și nu pe 24 martie, cum s-a întâmplat în anul 46 i. Hr.

Data echinocțiului de primăvară era extrem de importantă în calcularea zilei de Paște, deoarece, așa cum s-a stabilit la primul Sinod Ecumenic, din anul 325, prima zi de Paște este în prima duminică care urmează după prima luna plină, ce poate să cadă fie atunci când este echinocțiul de primăvară fie după acesta. De atunci, s-a stabilit data de 21 martie pentru a calcula ziua Paștelui.

Apariția calendarului gregorian s-a produs în anul 1582, pe 24 februarie, datorită lui Papa Gregorie al XIII-lea, care a eliminat 10 zile din calendar, 5 octombrie din calendarul iulian, devenind astfel 14 octombrie în calendarul gregorian. În anul 1923, existau sărbătorile de rit vechi și cele pe stil nou, deoarece în acest an, în urma unui Congres ținut la Constantinopol, are loc îndreptarea calendarului iulian, ramaș în urmă cu 13 zile, într-o manieră mult mai corectă decât cea realizată în anul 1582, însă această îndreptare nu este realizată de către toate bisericile ortodoxe, unele păstrând încă calendarul iulian.

Alături de români, cei care sărbătoresc Crăciunul pe 7 ianuarie sunt georgienii, rusii, sârbii, ucrainenii, cât și cei din Republica Moldova sau Bulgaria, bucurându-se, la fel ca noi, de mesele îmbelșugate pe care le pregătesc și de momentele frumoase petrecute în familie. Unele dintre

comunitățile entice din România care respectă sărbătorile de rit vechi sunt lipovenii, care locuiesc în județul Tulcea, ucrainenii din Maramureș și Bucovina sau sârbii din Banat.

Sărbătoarea de rit vechi a Crăciunului pentru lipoveni este specială. Ei se pregătesc din Ajun, dar nu cu brad sau colindatori, ci cu post negru, mergând la biserică de trei ori: pentru slujba de prânz, de seară și pentru cea de noapte. Colindatul începe abia după ce, în timpul slujbei de noapte se rostește „Hristos Rajdaetsja”, însemnând „Cristos se naște”.

Împreună cu tinerii care pleacă de la biserică pentru a colinda, merg și câte un membru al fiecărei familii, pentru a-i putea primi pe colindatori. Se cântă un singur colind, care este o cântare bisericească, numit, asemeni rostirii din biserică, „Hristos Rajdaetsja”.

Mâncărurile pregătite pentru această sărbătoare de rit vechi sunt atât cu carne din porcul tăiat de Ignat, cât și din pește, pentru lipovenii care locuiesc în Deltă. Din porc se prepară tradiționalele sarmale, învelite fie în foi de varză, fie în foi de viță, caltaboși sau tobă. Din pește fac sarmale, chiftelile sau ciorbă de perișoare. De asemenea, ei prepară o piftie, numită „haladet”, pe care o servesc cu hrean, sau tăiței fierți în supă de pasăre. Pentru desert ei pregătesc colțunași cu brânză, pe care îi numesc vareniki, clătite cu urda numite blini și, bineînțeles, nelipsitul cozonac cu nucă.

Din tradițiile sărbătorii de rit vechi a Crăciunului la sârbi face parte aprinderea unei crengi de stejar, numite „banjak” în miezul nopții de ajun, care este considerată aducătoare de noroc și fericire. Postul se ține până la miezul nopții de ajun, iar odată cu trecerea în sfânta sărbătoare, sârbii se bucură de bucatele alese pe care le-au pregătit cu multă tragere de inimă. De asemenea, până la Bobotează ei țin sub de fetele de masa fân și bani, conform tradiției, pentru a le aduce numai bine. Fânul, la Bobotează este dat animalelor.

Ucrainenii, la fel precum ceilalți creștini, se pregătesc de sărbătoarea de rit vechi a Crăciunului, prin curățenie spirituală. Astfel ei postesc până în ziua Nasterii Domnului, iar după ce apune soarele, până la miezul nopții de ajun, ei primesc colindatorii, urmând apoi să meargă la biserică. După oficializarea slubei, ucrainenii cântă colinde în biserică, având și o colindă mai specială, compusă din 17 strofe. În dimineața de Crăciun se merge, de asemenea, la biserică, unde încă se mai păstrează tradiția, prin interpretarea Viflaimului, un obicei deosebit pentru Nasterea Domnului.

Totți creștinii care respectă calendarul iulian neîndreptat, sărbătoresc intrarea în Noul An în noaptea dintre 13 spre 14 ianuarie, iar Boboteaza, care simbolizează încheierea sărbătorilor de iarnă, este sărbătorită pe 19 ianuarie.

Diferența între cei care respectă sărbătorile de rit vechi și cei care urmează calendarul iulian îndreptat în anul 1923 constă în faptul că sărbătorile pe stil nou cu data fixă sunt celebrate cu 13 zile mai devreme, față de cele de pe stil vechi. Singura sărbătoare pe stil nou care respectă vechiul calendar iulian este Paștele, însă deși are ca punct de reper data din calendarul iulian, aceasta se stabilește în funcție de calendarul îndreptat.

În ciuda micilor neînțelegeri existente între cei care respectă sărbătorile de rit vechi și cei care folosesc calendarul iulian îndreptat și dincolo de orice urmă de discriminare sau considerente de genul de partea cui se află dreapta credință, credința profundă din sufletele oamenilor este cea mai importantă, indiferent de calendarul care se respectă.

Nașterea Domnului, Crăciunul – simboluri, tradiții și obiceiuri

Prof. CONSTANTIN NICOLOVICI
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

În fiecare an, creștinii prăznuiesc Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos. Nașterea Domnului fiind și cel dintâi praznic împărațesc cu dată fixă, în ordinea cronologică a vieții Mântuitorului. Aceasta pare a fi cea dintâi sărbătoare specific creștină, dintre cele ale Mântuitorului, deși nu este tot atât de veche ca Paștile sau Rusaliile, ale căror origini stau în legătura cu sărbătorile iudaice corespunzătoare.

În unele scrieri despre Nașterea Mântuitorului se arată că Fecioara Maria trebuia să-l nască pe Fiul lui Dumnezeu și umbla, însoțită

de Iosif, din casă în casă în Betleemul Iudeii, la opt kilometri de Ierusalim, rugând oamenii să-i ofere adăpost.

Nașterea Mântuitorului Hristos este relatată în Evangheliile Apostolilor Matei și Luca. În pofida micilor diferențe, care întăresc veridicitatea celor relatate de cei doi, amândoi evangheliștii afirmă faptul că Hristos s-a născut în Betleem și a crescut în Nazaret.

Evangheliștii menționează faptul că Fecioara Maria l-a născut pe Hristos într-o „iesle”, fără a spune clar dacă locul acesteia era într-o „peșteră” sau într-un „staul”. Peștera ca loc în care a născut Fecioara Maria a fost menționată după aproape un secol, de Sfântul Iustin Martirul și Filosoful, dar și în Protoevanghelia lui Iacov. Aceasta nu este o contrazicere, căci, după cum era obiceiul în acea vreme, casele se ridicau în fața peșterilor care se găseau în zonă, astfel încât peștera să poată fi folosită drept staul pentru animale.

Biserica Nașterii Domnului din Betleem este una dintre cele mai vechi biserici ortodoxe din Țara Sfântă, construită de Împărăteasa Elena în secolul al IV-lea și refăcută de împăratul Justinian cel Mare, în secolul al VI-lea, aceasta fiind unul dintre cele mai importante locuri creștine de închinare.

Biserica Nașterii Domnului din Țara Sfântă se află în partea de răsărit a orașului Betleem, la opt kilometri de Ierusalim. Complexul ce o înconjoară, acoperind aproximativ 12.000 de metri pătrați, include, în afară de basilica propriu-zisă, o mănăstire ortodoxă, una catolică și una armeană. De-a lungul timpului, domnitorii români au făcut numeroase danii la această biserică și au sprijinit Locurile Sfinte în vremuri grele.

Manifestări religioase și colinde

Prețutindeni în lume, popoarele creștine, între care și cel român, celebrează de secole Nașterea Domnului, Crăciunul, la 25 decembrie.

La început, praznicul Nașterii Mântuitorului se sărbătorea împreună Boboteaza. Din secolul al IV-lea, cele doua praznice împărătești se sărbătoresc separat.

Înainte de Nașterea lui Iisus Hristos, perioada aceasta era asociată cu mituri și serbarea păgână a solstițiului de iarnă. Prin instituirea sărbătorii Nașterii Domnului, timpul de după solstițiul de iarnă primește o semnificație religioasă.

Crăciunul este un cuvânt de origine latină care ar însemna, după unii filologi, “creation”, adică născut la începutul erei creștine.

La Nașterea lui Iisus Hristos, Magii de la Răsărit îi aduc daruri ca unui împărat: aur, tămâie și smirnă. Astăzi, copiii și tinerii vestesc Nașterea Mântuitorului prin colinde, iar oamenii, asemenea Magilor de la Răsărit, le oferă daruri.

În România, Crăciunul este una dintre cele mai mari sărbători ale creștinilor, alături de Paști și Rusalii. În ajunul Crăciunului, copiii merg cu colindul pentru a vesti nașterea lui Iisus. Începând din prima zi de Crăciun, copiii umblă cu Steaua, cântând colinde care vestesc nașterea lui Iisus Hristos.

Originea colindelor, texte rituale dedicate Crăciunului și Anului Nou, nu este cunoscută cu exactitate în istoria românilor. Copiii merg la colindat, la casele frumos împodobite, cântând „Steaua sus răsare” și „Bună dimineața la Moș Ajun!”, dar și alte cântece, fiind răsplățiți de gazde cu fructe, covrigi, dulciuri și bani.

“Vicleimul” sau “Irozii” este datina prin care tinerii reprezintă la Crăciun nașterea lui Iisus Hristos, șiretenia lui Irod, care a poruncituciderea pruncilor, și înfruntarea necredinței. Capra, Turca sau Brezaia fac parte dintre datinile de Crăciun și anul Nou. Cu aceste datini, tinerii umblă de la Ignat până în a doua zi de Crăciun, iar în unele zone până în ziua de Sfântul Vasile. În tradiția populară se spune că, prin aceste colinde, creștinii alungă pustiul din casă, din sate și orașe, din țară și din toată lumea.

Tradiții, credințe și obiceiuri de Crăciun

O emblemă a Crăciunului este bradul împodobit. Acesta este, însă, o achiziție relativ recentă.

Bradul deține în cultura populară românească mai ales funcții funerare: este fie substitutul miresei sau mirelui, în cazul morții unui tânăr „nemilit” (necăsătorit), fie dubletul vegetal al defunctului, „fratele său cel jurat”, despre care se spune în cântecele rituale din Gorj că a răsărit în munți tocmai odată cu nașterea acestuia.

Repertoriul tradițional al obiceiurilor și tradițiilor românești cuprinde, pe lângă colindele propriu-zise – Steaua, Plugușorul, Sorcova, Vasilica – jocurile cu măști (Turca, Cerbul, Brezaia), teatrul popular, dansurile (călușerii), datinile, superstiții și zicerile cu origine în credințe și mituri străvechi sau creștine.

Se spune că Dumnezeu a lăsat Crăciunul ca omul să fie în această zi sătul. În unele zone se spune că cine nu are porc gras de Crăciun, nu poate considera că a fost fericit în acel an.

În Bucovina, în Ajunul Crăciunului se pune pe masă un colac și un pahar de apă, deoarece se crede că sufletele celor răposați vin în această noapte pe la casele lor, gustă din colac și își udă gura cu apă.

În unele zone, după Crăciun nu mai sunt lăsați copiii să mai colinde pentru a nu face bube. Un alt obicei este acela ca oamenii să pună bani de argint în apa în care se spală, pentru a avea prosperitate și sănătate în anul care vine. În ziua de Crăciun nu se mătură, ci doar a doua zi, iar gunoiul strâns trebuie dus la pomi ca să fie roditori.

În părțile Gorjului se crede că zilele de 24, 25, 26 și 27 decembrie corespund celor patru anotimpuri, iar cum va fi vremea în acestea, așa vor fi și anotimpurile din anul următor.

În seara de Crăciun, în satele maramureșene se ung cu usturoi vitele și ușile de la grajduri, pentru ca spiritele rele să nu ia laptele vacilor. Tot pentru a alunga spiritele rele, oamenii se ung cu usturoi pe frunte, pe spate, la coate și la genunchi și pun usturoi la ușile și ferestrele caselor. În unele sate maramureșene se zice că este blestemată femeia care nu pune de Crăciun față de masă cu ciucălăi, pe pereți ștergare brodate și pe pat perne cu fețe tărcate.

Legat de obiceiurile alimentare, românii obișnuiesc să țină post timp de 40 de zile înainte de Crăciun, care se încheie după Sfânta Liturghie din ziua Nașterii Mântuitorului.

În părțile Gorjului, mai cu seamă în satul Trestioara din Comuna Drăgotești, exista odinioara tradiția ca începând Postul Crăciunului, femeile spălau inclusiv clanța usii de la intrarea în casa, astfel primind cu bucurie marea sărbătoare a Nașterii Domnului.

Oamenii mănâncă apoi la masa de Crăciun cârnații, caltaboș, tobă, răcitură, sarmalele, făcute din porcul tăiat în ziua de Ignat (20 decembrie), precum și tradiționalul cozonac.

Plugușorul

Profesor : CĂȚĂGOI LAURA ANCA
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

<https://www.ocnamuresinfo.ro/obiceiuri-si-traditii-de-anul-nou-plugusorul-capra-umblatul-cu-ursul-sorcova-cele-mai-frumoase-obiceiuri-din-tara-noastra-ocnamuresinfo-ro-2237.html>

Țara noastră are o varietate de tradiții folclorice, ritualuri și obiceiuri. Plugușorul este una dintre cele mai vechi și frumoase obiceiuri, dar și cele mai cunoscute urări de Anul Nou din tradiția românească, ce are la origine un ritual sacru și chiar dacă și-a mai pierdut, astăzi, aura ritualică, rostul lui, acolo unde se mai păstrează, este să amplifice starea de bucurie și de emoție a sărbătorilor.

Cu Plugușorul se umblă din 31 decembrie până în prima zi a Anului Nou, pe 1 ianuarie, iar obiceiul diferă de la o localitate la alta, păstrându-se în mai multe variante, în funcție de zona geografică, cea clasică este considerată aceea în care este amintit ”bădica Traian”. Elementul comun este reprezentat de caracterul de colind prin care se cere gazdei permisiunea de a colinda, iar colindătorilor li se ofera daruri și de funcția de celebrare a Anului Nou, prin care se fac urări de bine pentru noul an. Denumirea acestui obicei este dată de obiectul evocat în versurile urării: plugul. Cunoaște variante simple, precum ”Plugul mic”, prin care se fac urări gazdelor sau ”Plugul Mare”, cu grupuri numeroase de adulți ce folosesc biciul, fluierul, buhaiul, tălângi, dobele (tobe), zurglăi pentru a trezi spiritele bune, cărora li se alătură lăutari sau instrumentiști. În anumite zone se spune și a umbla cu ”Plugul”, cu ”Plugusorul cel Mic”, cu ”Plugurelul/ Plugulețul”, cu ”Plugarii”, cu ”Uratul”, ”Haitul” și, izolat, cu ”Aratul”. Denumirile acestui obicei sunt derivate fie de la obiectul ritual în jurul căruia se derulează acesta (plugul sau buhaiul), fie de la rolul ce îl îndeplinea urarea în cadrul unei comunități.

La sate, Plugușorul este complex, iar alaiurile care merg din casă în casă duc cu ele chiar un plug. Pe vremuri, cetele de flăcăi umblau cu ”plugul mare”, având un plug adevărat, tras de doi sau patru boi, care trageau o brazdă în curtea gospodarului, pentru ca să aibă spor în noul an, recolte bogate și vite sănătoase, sănătate și prosperitate în casă. Avea rolul de a atrage bogăția viitoarei recolte, prin semanarea ritualică și prin formulele magice ale urării, așa cum se poate constata din nenumarate variante. Plugul adevărat, tras de boi, a fost înlocuit cu timpul de un plug miniatural, mai ușor de purtat, sau de buhaiul care imită mugetul boilor. Copiii sau flăcăii din sat umblau din

casă în casă, “înjugati” la plug, uneori trag și brazde chiar prin zapadă, alții pocnesc din bice, îndemnându-i, sună din clopote și tălângi.

În prezent, copiii, adolescenții merg cu plugușorul din casă în casă de dimineața până noaptea târziu, pocnesc din bici, sună din clopoței, suflă în buhai și urează noroc și bogăție gazdelor, prilej cu care primesc mici daruri, bomboane, fructe, colaci sau bani. Plugușorul nu se cântă, ca la colinde, versurile sale se strigă, fiind o urare asemeni unui descântec al casei, rostit la cumpăna dintre ani. Odată intrați în curtea casei, colindătorii își deapănă repertoriul înaintea membrilor gospodăriei, adunați în prag, urările fiind însoțite de dansuri. Cel mai bun de gură, mai talentat și cu o dicție mai aleasă rostește versurile și face zgomot cu clopotul, alții pocnesc din bici, trag de buhai, mână boii sau caii sau doar hăiesc (strigă ”hăi, hăi” între strofele rostite). Din alai, în unele regiuni ale țării, mai face parte câte un moș mânăjit pe față cu funingine sau tineri îmbrăcați în haine de femei sau în blănuri de animale, ceata reprezentând o întreaga comunitate rurală în miniatură. Tot acest scenariu simbolic este unul al muncilor agricole de primăvară.

Obiceiul Plugușorului este prezentat printr-un text în versuri despre aratul pământului, despre semănatul, seceratul și măcinatul grâului, portretizând ciclul agrar, dar și povestea pâinii, de la ciclurile agrare până la punerea aluatului în vatră. Textul este recitat foarte vioi, vesel și într-un mod cât mai optimist. El are un caracter simbolic, în trecut fiind considerat o incantație magică. Plugușorul este întotdeauna însoțit de strigături, pocnete de bici și sunete de clopoței (clopote, tălângi) buhai, bici, plug pentru arat ornat cu beteală, hârtie creponată colorată, tras de boi sau de cai, mai ales în cetele feciorilor și ale celor mari. Acesta este acompaniat de fluier, vioară, tobă sau diverse instrumente menite să amplifice sunetul. Buhaiul, denumit și “buga” sau “buhaz”, în funcție de regiune, este un butoi mai mic, acoperit la un capăt cu o bucată de piele și, în mijloc, cu o șuviță de păr din coada calului, unsă bine, ca să scoată sunete puternice, care imită mugetul taurului. Este un simulacru al taurului, simbolizează fertilitatea și este totodată legat de agricultură, o veche ocupație a romanilor. Clopotelul, clopotul sau talanga este indispensabil în urări și, alături de bici, reprezintă un rit de purificare a lumii de spiritele rele, despre care se spunea că circulau nestingerite la trecerea dintre ani. Are astfel rolul de a le alunga, dar și de a asigura rodnicia holdelor.

Plugul apare în cadrul riturilor agrare de primăvară în contextul în care sărbătoarea Anului Nou coincidea cu venirea primăverii, când avea loc “pornirea plugului” și tragerea primei brazde. Unele elemente din “pornirea plugului” se regasesc și în mersul cu “Plugușorul”: colacul atârnat în coarnele plugului sau ale boilor, ce se dă colindătorilor; busuiocul agățat de coarnele boilor, pentru a nu permite venirea spiritelor rele; tragerea brazdei prin gospodăria celui colindat, fetele ce sunt puse să are în unele variante și semănatul. Aceste similitudini se explică prin modificările care s-au produs în urma “ruperii” ritului inițial de condițiile de viață ce au stat la originea sa, prin mutarea vechii tradiții la începutul noului an din timpul primăverii în timpul iernii, prin îmbinarea obiceiurilor devenind treptat un colind. Cunoscut drept “o colindă agrară”, a preluat de la obiceiurile cu măști, rolul de a curăța, de a exorciza lumea de rele.

Putem explica tradiția plugușorului în timpul iernii și nu la începutul primăverii, anotimp la care textele fac referire, prin schimbarea începutului de an calendaristic de la 1 martie, cum era sărbătorit de daci, la 1 ianuarie. În timpul regelui Numa Pompilius (secolul al II-lea î.Hr.), Anul Nou a fost mutat de la Calendele lui Martie, la Calendele lui Ianuarie. O altă schimbare semnificativă în calendarul sărbătorilor s-a produs odată cu Crestinismul, noua religie venind cu sărbătorile ei, pe care le-a suprapus celor pagane. Astfel, sărbătoarea Craciunului a fost fixată peste cea a zeului Soarelui, Mithra.

Variantele tradiționale ale plugușorului, cuprind o amplă descriere a muncilor agricole, imnuri de celebrare a acestora. Totul este construit ca o adevărată poveste în versuri, alternând între solemnitate și umor, obținerea roadelor pământului, a pâinii. Substratul mai adânc al acestei povești “puse în scenă” de protagoniști este de a întoarce lumea la un tipar mitic, al întemeierii, moștenit din vremuri vechi, Plugușorul devenind unul dintre cele mai frumoase și îndrăgite obiceiuri de iarnă care s-au păstrat până în zilele noastre.

Bibliografie:

<https://destepti.ro/plugusorul-la-romani>,

<https://www.femeiastie.ro/lifestyle/cultura-si-traditii/plugusorul--unul-dintre-cele-mai-importante-obiceiuri-de-anul>,

Plugușorul	
<p>Aho, aho, copii și frați, Stați puțin și nu mânați, Lângă boi v-alăturați Și cuvântul mi-ascultați.</p>	<p>Cu luna, cu săptămâna, Își umplu cu aur mâna Și el vru să vadă De-i dete Dumnezeu roadă. Era-n spic cât vrabia, Era-n bob cât trestia.</p>
<p>Mâine anul se-noiește, Plugușorul se pornește Și începe a ura Pe la case-a colinda.</p>	<p>Ia mai mânați, mai flăcăi! Și pocniți din bice măi: Hăi, hăi!</p>
<p>Iarna-i grea, omătu-i mare, Semne bune anul are; Semne bune de belșug Pentru brazda de sub plug.</p>	<p>Traian iute s-a întors Și din grajd alt cal a scos. Un alt cal mai năzdrăvan, Cum îi place lui Traian, Negru ca corbul, Iute ca focul, De nu-l prinde locul.</p>
<p>Plugușor cu patru boi Ia mai mânați, măi flăcăi! Și pocniți din bice măi: Hăi, hăi!</p>	<p>Cu potcoave de argint, Ce dă sporul la fugit. Traian iute-a-ncălecat, La Tinchin a apucat Și oțel a cumpărat, Că să facă seceri mari, Pentru seceratorii tari.</p>
<p>S-a sculat mai an Bădica Traian Și-a-ncălecat Pe-un cal învățat Cu șaua de aur, Cu nume de Graur, Cu frâu de mătăasă, Împletit în șasă, Cât vița de groasă. El în scări s-a ridicat, Peste câmpuri s-a uitat, Să aleagă-un loc curat De arat și semănat.</p>	<p>Pentru fete ochesele Și neveste tinerele.</p> <p>De urat, am mai ura, Dar mă tem că va-nsera, Pe-aici, pe la dumneavoastră, Departa de casa noastră. Și ne-asteapte și-alte case, Cu bucate gustoase,</p>

Și-a pornit într-o joi
Cu un plug cu doispreceze boi
Boi boureni,
În coadă codalbeni,
În frunte țintătei.

Ia mai mânați, mai, flăcăi!
Și pocniți din bice măi: Hăi, hăi!

Cu pâine caldă pufosă,
Cu vinul de vită-aleasă,
Cu Cotnar de Drăgășani,
La anul și la mulți ani!

MIRCEA ELIADE – ROMANCIER, NUVELIST

Profesor PURDESCU MONICA
Liceul Mătășari, Gorj

Mircea Eliade apare în literatura dintre cele două războaie mondiale ca unul dintre reprezentanții de seamă ai „noii generații” care s-a impus după 1930. Venind printre primii cu o problematică de tip existențialist, autorul impune, încă de la început, o nouă viziune romanului românesc. Varietatea subiectelor insolite din eseuri se revarsă în mod firesc în romane, de la probleme de orientalistă la eros, moarte, modă, viață sexuală, literatură, mitologie, totul bazat pe o trăire autentică, singurul mod de cunoaștere a vieții.

Această diversitate tematică și infuzia de informație într-o operă literară i se par scriitorului condiții firești ale romanului modern, considerând „că este absurd să interzici teoria într-o operă epică, este absurd să ceri unui romancier numai descriere sau numai sentimente”, în consecință, „o mare creație epică reflectează în bună parte și mijloacele de cunoaștere ale epocii, sensul vieții și valoarea omului, cunoașterile științifice, filozofice”⁴⁹. Scriitorul pledează pentru o literatură a autenticității generate de experiența trăită, scrisă într-un stil direct, neînflorit, apropiindu-se, astfel, de teoriile estetice ale lui Camil Petrescu.

Romanele și nuvelele lui Mircea Eliade, publicate în țară și în străinătate, sunt scrise de-a lungul unei perioade cuprinse între 1930 și 1980, scriitorul aderând, chiar de la început, la estetica autenticității. Primele romane au fost considerate de majoritatea comentatorilor ca fiind sub semnul influențelor lui Andre Gide. G. Călinescu, în Istoria literaturii române de la origini până în prezent, nota că „Mircea Eliade este cea mai integrală și servilă întrupare a gide-ismului în literatura noastră”. Pompiliu Constantinescu, deși remarcă la rândul-i influența gide-iană, aprecia că Eliade este unul dintre cei mai de seamă scriitori ai vremii, iar *Maitreyi* e „una din acele cărți cu destin de miracol în cariera unui scriitor și chiar a unei generații”

În această primă fază, scriitorul experimentează „epicul pur”, romanul indirect, în care eroul, de obicei un tânăr de o extremă luciditate, obsedat de cunoașterea de sine, încearcă să-și ordoneze epic experiențele „trăite”, consemnate fidel într-un jurnal: „tot ce scriu aici pare tulbure și dezarticulat, datorită nepriceperii mele de a povesti cum trebuie. Hârtia mă înspăimântă, nu

hârtia albă, ci jumătate scrisă" (Isabel și apele diavolului). Romanul *Maitreyi* începe cu aceeași obsesie a fidelității consemnării actului trăirii: „am șovăit atâta în fața acestui caiet, pentru că nu am izbutit să aflu încă ziua precisă când am întâlnit-o pe Maitreyi. În însemnările mele de atunci nu am găsit nimic... și dacă sufăr oarecum începând această povestire, e tocmai pentru că nu știu să evoc figura ei de atunci și nu pot retrăi aievea mirarea mea, nesiguranța și. tulburarea celor dintâi întâlniri”⁵⁰.

Șantier este subintitulat „roman indirect” și în prefață autorul atrage atenția că este vorba de „un jurnal intim” al perioadei indiene. Pledând pentru o literatură a autenticității, el scrie: „orice se întâmplă în viață poate constitui un roman. Și în viață nu se întâmplă numai amoruri, căsătorii sau adultere; se întâmplă și ratări, entuziasme, filozofii, morți sufletești, aventuri fantastice. Orice e viu se poate transforma în epic, orice a fost trăit sau ar putea fi trăit”.

Decorul acestor romane este India, locul de naștere al Mahabharatei și Ramayanei, loc de meditație și „de control asupra conștiinței”. Scriitorul oferă cititorului imaginea unui spațiu exotic insuficient cunoscut în literatura de până atunci, o lume fabuloasă, conservatoare de mituri și ritualuri nealterate de istorie.

Cadrul și problematica se schimbă în romanele *Întoarcerea din rai* și *Huligani*, unde scriitorul este preocupat de destinul unei generații dornice de transformare, are căutăți pentru redobândirea „paradisului pierdut”. Referindu-se la aceste cărți, scriitorul mărturisea: „Voiam să-mi prezint generația. Consideram că acești tineri sunt „huligani” în adevăratul sens al cuvântului, tineri care pregătesc > revoluție spirituală, culturală și, dacă nu „politică”, cel puțin reală, concretă. Personajele erau deci tineri, profesori, scriitori, actori.”

Trecerea spre o nouă etapă în proza lui M. Eliade, proza de tip fantastic, o constituie romanul *Lumina ce se stinge*, o carte despre care Eliade spunea că a apărut „ca o reacție inconștientă împotriva Indiei, ca o tentativă de a mă apăra chiar împotriva mea”. Romanul, „aproape joycian”, cultivă monologul interior după modelul din *Ulise*. Cărțile care vor urma până la sfârșitul perioadei interbelice și după război deschid o nouă etapă în creația eliadescă, continuatoare a unei anumite direcții a prozei românești, inaugurată de M. Eminescu cu *Sărmanul Dionis*.

Miturile arhaice ale cosmogoniei și Creației, visul magic, ieșiri fabuloase din timp sunt dezvoltate într-o țesătură narativă abil construită, în care întâmplări obișnuite se amestecă firesc cu situații fantastice. În romanele: *Domnișoara Christina*, *Șarpele*, *Secretul doctorului Honigberger*, *Noaptea la Serampore* sunt dezvoltate mituri autohtone sau indice. Scriitorul este preocupat de realizarea unei atmosfere încărcate de mister pe fondul căreia au loc întâmplări obscure, în care teama se amestecă cu fascinația.

În *Domnișoara Christina* este dezvoltat motivul folcloric al strigoii. Din interferența unui plan real cu cel al visului se creează o atmosferă stranie, în care personajele trăiesc într-un coșmar continuu. În *Șarpele*, un grup de vilegiaturiști participă la o practică magică. Prin exorcizarea șarpelui de către enigmaticul Andronic, eroii trăiesc sub efectul unei vrăji malefice, „o infinită voluptate, amestecată cu teroarea morții”. Experiențele Yoga, levitația, invizibilitatea stau la baza unei aventuri fantastice povestite în *Secretul doctorului Honigberger*. În *Noaptea la Serampore* suntem martorii unor evenimente stranii în care timpul și spațiul își pierd dimensiunile obișnuite.

Cu romanele și nuvelele de după război, fantasticul eliadesc intră într-o nouă etapă, depășind stadiul expozitiv, generat, în cele mai multe cazuri, de informația culturală acumulată în India. În încercarea labirintului, Eliade precizează premisa imaginară a prozei fantastice din această ultimă etapă: „În toate povestirile mele narațiunea se desfășoară pe mai multe planuri, ca

să dezvăluie în mod progresiv fantasticul ascuns în banalitatea cotidiană". Relația „sacru-profan”, expusă în numeroase studii, guvernează întâmplările fantastice din romanul *Noaptea de Sânziene* și din volumele: *Nuvele* (1963), *Pe strada Mântuleasa* (1969), *Nouăsprezece trandafiri* (1980). Eroii acestor cărți, oameni obișnuiți, parcurg experiențe ale „ruperii de nivel ontologic”, intrând, conștient sau nu, într-un domeniu al sacrului. În aceste cărți „locul magicului este luat, în fapt, de o forță spirituală mai complexă (mitic) care continuă să se manifeste în existența omului modern” (Eugen Simion).

Locul ales de Eliade să fie cadrul acestor întâmplări este Bucureștiul, un teritoriu mitic, încărcat de mistere în care se consumă aventuri fantastice. Scriind romanele departe de țară, autorul face din orașul copilăriei sale o lume inițiativă, în care trecerea de la real la fantastic, de la profan la sacru se realizează insesizabil. Personajele acestor cărți sunt oameni obișnuiți care sunt „treziți” din existența lor banală prin revelarea sacrului.

Gavrilesco, eroul principal al nuvelei *La țigănci*, este un modest profesor de pian, care duce cu sine povestea unei iubiri eșuate. Nimic nu pare deosebit în comportamentul său, până în ziua când, mânat de o chemare ocultă, intră „la țigănci”, local care suscită bucureștenilor numeroase suspiciuni. El pătrunde într-o lume în care timpul își pierde semnificația și din care reîntoarcerea devine imposibilă. Aceeași forță magică determină comportamentul eroilor din *Pe strada Mântuleasa*. Oana, Lixandru, Abdul, Selim sunt purtători de mituri și participă la întâmplări neobișnuite. Ei acționează într-un timp mitic și amintesc, prin însușiri, de eroii societăților arhaice.

În *Noaptea de Sânziene*, „căutarea” lui Ștefan și „regăsirea” Ilenei echivalează cu finalul unei inițieri. Moartea eroilor ar putea sugera „o regenerare, un adevărat început de viață nouă”. Este o depășire a lumii fenomenale, o evadare din timp, într-un univers sacru sau un paradis regăsit prin moarte. Acest roman, cartea cea mai amplă a lui Mircea Eliade, este, totodată, și o frescă realistă a societății românești dintre anii 1936-1948, în structura lui fiind inserate și episoade dintr-un roman abandonat de Eliade, *Apocalips*.

Ana și Adrian din nuvela *În curte la Dionis* sunt simboluri încărcate de multiple semnificații, într-o poveste ce amintește de mitul lui Orfeu și Euridice. Labirintul, motiv frecvent în opera lui Eliade, apare și în aceste nuvele. Adrian, poetul amnezic, încearcă să-și redobândească propria-i identitate, prin descifrarea semnelor ce i se arată.

Mitul regenerării biologice stă la baza nuvelei *Tinerete fără tinerețe*, unde un bătrân profesor, Dominic Matei, trăsnet în noaptea de înviere, trăiește, spre mirarea medicilor, un proces de întinerire. Readus la vârsta de 30 de ani, dobândește totodată și o capacitate miraculoasă de concentrare, care-i permite să cuprindă întreaga știință omenească, reprezentând „umanitatea post-istorică”. În opoziție cu acest caz, tânăra Veronica, trăsnetă în timpul unei furtuni, suportă o mutație inversă, o regresie în timp spre existența proto-istorică a omului.

În nuvelele și romanele scrise după război, Mircea Eliade pornește de la un nucleu mitic central pe care-l dezvoltă într-o narațiune în care realul este infuzat cu elemente fantastice. Narațiunea are o curgere firească, pentru ca apoi firul evenimentelor obișnuite să se rupă brusc, pregătindu-se, astfel, o schimbare a planului real cu cel supranatural. În *La țigănci*, coerența universului concret este destrămată prin dereglarea mecanismului temporal, determinând o deviație de la existența comună. Echivocul întâmplărilor întreține o atmosferă misterioasă și o alunecare spre o zonă fabuloasă, încărcată de semnificații.

Există la Eliade o vocație a povestirii care nu mai este un mod de expresie, ci un act de cunoaștere. Fără-mă din nuvela *Pe strada Mântuleasa* „creează o lume pe măsură ce o povestește”. Există la acest erou, învățător pensionar, o plăcere a relatării unor întâmplări extraordinare, fără să aibă conștiința ieșirii din normalitate. Eliade creează un decor «cestor povești, aparent fragmentate,

unde povestitorului i se cer de către ascultători precizări și explicații care să conducă la decodarea subtextului din ce în ce mai încifrat.

Narațiunea are numeroase deschideri și se naște din obsesive repetiții ca într-o „Sheherezada modernă” sau cum i s-a mai spus „Cele o mie și una de nopți din lumea stalinistă”. Povestea pare să-și depășească naratorul, constituindu-se fără voia acestuia și, în ciuda intențiilor lui de clarificare, crește gradul de ambiguitate a faptelor relatate.

Finalul povestirilor este întotdeauna cel neașteptat, dictat de o rațiune ascunsă, soluțiile găsite „spulberând iluziile lectorului”. Semnificativă, în acest sens, este mărturisirea lui Eliade privitoare la scrierea ultimelor pagini ale romanului *Noaptea de Sânziene*: „Romanul e sfârșit! Am scris în ultimele zile luptând nu numai cu tristețea, dar cu o presiune aproape fizică. Mi-era peste putință să mă împotrivesc destinului implacabil care hotărâse de mult și fără știrea mea, să-i piardă, pe Ștefan și Ileana în acea noapte de Sânziene 1948, undeva pe o șosea care ducea la Lausanne”.

În nuvelele și romanele lui Mircea Eliade se regăsesc majoritatea ideilor fundamentale întâlnite în opera sa științifică: mitul eternei reînnoiri, dialectica Sacrului și a Profanului, teroarea istoriei, timpul sacru, mitul coborârii în infern, motivul labirintului. Referindu-se la această interferență, scriitorul nota: „Este, în orice caz, reală dependența unor scrieri literare de cele teoretice, și viceversa, începând cu exemplele cele mai evidente, aș putea aminti *Secretul doctorului Honigberger*, care derivă direct din Yoga...” Totodată, Eliade, în cartea de interviuri acordate lui Claude Henri Rocquet, atrăgea atenția asupra unității operei sale, subliniind că „pentru a judeca ceea ce am scris, cărțile mele trebuie judecate în totalitatea lor. Dacă ele au vreo valoare, vreo semnificație, atunci, acestea apar numai în totalitatea operei”.

Opera literară a lui Eliade a fost scrisă în românește și tradusă în numeroase limbi, Eliade fiind cel mai cunoscut scriitor român în spațiul european. Romanul *Noaptea de Sânziene* a apărut mai întâi în limba franceză sub titlul *Forêt Interdite*, traducerea făcându-se direct după manuscris. În literatura noastră, Mircea Eliade are meritul de a fi creatorul romanului exotic și reprezentantul cel mai de seamă al literaturii fantastice.

METODE MODERNE DE FIXARE A CUNOSTINTELOR

Profesor : POPESCU ADRIANA GABRIELA
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

Eseul de 5 minute

Este utilizat în general la sfârșitul orei pentru ca elevii / studenții să își poată aduna toate ideile legate de subiectul textului și pentru ca profesorul să își dea seama de nivelul de învățare în acea oră, va urmări scrierea de către elevi / studenți a unui lucru pe care l-au învățat în lecția respectivă și formularea unei întrebări pe care o au în legătură cu subiectul prezentat.

Tehnicile de autocontrol învățate astăzi îmi vor fi foarte necesare în viitoarea mea profesie ca și cele de aplanare a conflictelor, iar modul de prezentare și activitățile în grup mi-au facilitat înțelegerea.

Care ar fi primul pas ce trebuie făcut pentru a aplană un conflict?

Eseurile vor fi preluate de către profesor și folosite cu scopul de a-și planifica activitatea din ora următoare sau pentru a aprofunda o problemă dificilă .

Suporturile pe care se realizează eseurile pot fi foarte diferite – de la caietul tradițional la careuri colorate sau cartoane, decupaje sau desene.

Fișele de evaluare

Fișele de evaluare rezolvă unele probleme de gestiune a timpului atunci când suntem presați de timp. Elevii / studenții scriu în acest caz pe o hârtie răspunsurile la următoarele întrebări: Este prima dată când mi-am dat seama că am mania de a complica lucrurile inutile. Faptul că am învățat că lucrurile simple, dar nu simpliste, îmi pot face învățarea mai ușoară și viața mai liniștită, este un câștig pentru mine. Deși mi-este greu, recunosc, că am învățat cam târziu să-mi prețuiesc timpul. Ce să fac?

1. Cea mai importantă idee discutată azi.
2. O întrebare pe care o au asupra materialului.
3. Un comentariu general asupra materialului însușit.

Studierea fișelor de către profesor duce la modificări în structura acțiunilor, a bugetului de timp, în lămurirea unor situații sau probleme.

Sistemul SINELG (Vaughan, Estes, 1986)

(Sistemul interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și a gândirii)

Sistemul SINELG cere ca după brainstorming-ul axat pe cunoștințele elevilor asupra textului, aceștia să marcheze textul însemnând pasajele care confirmă ceea ce deja știau sau contrazic ceea ce deja ei credeau că știu, pe cele care oferă idei noi, neașteptate și pe cele asupra cărora au întrebări utilizând o simbolistică unanim acceptată:

- V: ceea ce știau deja;
- +: informații noi;
- -: informații care contrazic ceea ce știau deja;
- ?: informații asupra cărora au întrebări.

Inventarierea ideilor emise poate fi făcută pe tablă, pe o folie pentru retroproiector, pe o coală de hârtie Flip-chart. Dacă au format din star un ciorchine cu ideile emise, atunci marcarea cu simboluri se face direct pe el. Pentru cei de vârstă școlară mică se pot inventaria doar ideile conforme cu două din simboluri ce pot fi stabilite de conducătorul activității sau chiar de elevi. Pentru a fi siguri că s-au emis toate ideile posibile legate de text și s-au făcut adnotările de rigoare, se poate reveni asupra lui, se recitesc ideile, se pot purta discuții cu colegii din grup etc. Realizarea unui tabel cu patru coloane în care se vor trece în conformitate cu cele patru simboluri stabilite (+, -, ?, v, ?) ideile emise, va ușura atât înțelegerea mai rapidă a textului cât și monitorizarea ideilor desprinse din textul dat spre studiu.

Importantă pentru faptul că face învățarea mai durabilă dar și mai interesantă, mai plăcută, că se bazează pe implicarea activă cognitivă și provoacă utilizatorul său să-și monitorizeze propria învățare, pentru că minimalizează efortul necesar retenției și face ca învățarea să fie eficientă pentru fiecare, metoda SINELG este una din cele mai utilizate la nivelul cadrului de predare-învățare ce implică evocarea – realizarea sensului și reflecția.

Starbursting

Similară metodei brainstorming-ului, starbursting (engl. star = stea, burst = a exploda) este o metodă relativ mai nouă de dezvoltare a creativității care-și începe demersurile de explorare, căutare și diseminare din centrul conceptului spre în afară, asemeni unei explozii solare, cu întrebări din aproape în aproape.

Prin utilizarea acestei metode se urmărește obținerea cât mai multor întrebări și implicit a cât mai multor conexiuni între concepte, stimularea creativității individuale și de grup.

Brainstorming-ul dezvoltă construcția de idei pe idei, starbursting-ul a întrebării pornind de la întrebare.

Sucesiunea etapelor este următoarea:

- Propunerea unei probleme, teme, subiect, idee ce urmează a fi pusă în discuție;
- Organizarea colectivului în grupuri preferențiale pentru realizarea unei activități eficiente și a unui feed-back pozitiv;
- Elaborarea unei liste cu cât mai multe și mai diverse întrebări în legătură cu tema stabilită (se poate pleca de la cele de tipul – Cine? Ce? De ce? Unde? Când? și care vor genera altele la rândul lor);
- Comunicarea rezultatelor activității în grup;
- Evidențierea celor mai inspirate întrebări și aprecierea activității desfășurate de grup.

Ușor de realizat, fără să necesite lămuriri prea multe și fără a implica costuri suplimentare, starbursting este metoda care, pe de o parte se instituie în sursă de noi descoperiri, iar pe de alta într-o modalitate de relaxare care ține la distanță inhibițiile, reliefând curajul inițiativei și asumării responsabilității pentru modul de a gândi și a vedea și simți lucrurile. Potrivită oricărei vârste și unei palete largi de domenii, ea permite și facilitează participarea tuturor membrilor unui grup școlar la activitate, stimulând crearea de întrebări la întrebări, găsirea soluțiilor optime, rezolvarea imediată a sarcinilor sau problemelor apărute pe parcurs, stimularea relațiilor interactive

Ca proces critic și activ, învățarea pentru dezvoltarea gândirii critice parcurge trei etape: evocarea, realizarea sensului și reflecția.

What Teens Need from Schools

Profesor : ILIESCU GABRIELA
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

Educators are trained to provide students with the help they need to thrive both academically and socially. We even have the firsthand knowledge and experience of having been teenagers ourselves. It's important, however, to recognize that our experiences may be, and most likely are, very different from what our students experience today. For that reason, we must ask students about their experiences and use their perspectives to inform our approach to teaching and leading. The time when I began to interview my students in the 7 th and 10 th grade was after I had read an article on American students' need. That article inspired me to do the same experiment with my students. A dedicated teacher in one American school interviewed over 40 teens in grades 6 through 12 and asked them, "What do you need from schools to feel supported both academically and socially?"

The problem that I have been focused on my entire career as a teacher is that of what my students need from us, their teachers and schools as the institutions with all its components that provide them with all educational tools they need for their progress and personal development. I have read and experienced different approaches in teaching my students for years. In my research for finding and implementing some innovative approaches tailored on my mixed classes I encountered an American educational site that inspired me in my work. I find interesting and inspiring the outcomes presented in ASCEND that have been taken from American teachers experiences, I realised that the teenage brain is quite literally a work in progress. As neural connections strengthen brain development and areas related to emotions run at an all time high,

the experiences, interactions, and guidance students receive are of utmost importance if the brain is to succeed in its work.

Another source of inspiration was the latest number of Educational Leadership. Here, this initiation path in education taken by students and teachers, altogether and at the same time is authentically highlighted. Young people and the adults who teach them explore the struggles and joys unique to the teenage years and the ways in which schools can shepherd student through them. This fact was stressed by an American student who stated that a student has good teachers when

they make you learn while respecting your individuality, as long as they encourage you to be the better and brighter future of the world.” These are the findings

Finding #1: Teens want explicit proof that the adults in their lives know them as individuals.

Teachers who take the time to learn about their students as individuals send a clear message that they care about them. Students say the best teachers "really care ... and actually want to help the students rather than just stand up and give a lesson," (11th grader). "I know I learn better with teachers I like, teachers I feel I can trust," (9th grader). Recommendations related to this finding include the following:

Teens want teachers to know about their learning styles, their interests, and what causes them stress. Differentiation and flexibility are key components of classrooms where students feel like the adults in their lives have their best interests at heart.

Teens want teachers to work together as a team; they want adults to talk to each other about the amount of work that is expected in each class. "We have seven or eight hours of school, then after-school sports, and then we have three hours of homework" (9th grader). Teens want schools to intentionally create and maintain structures that lead to a more balanced workload.

Face-to-face communication is the most powerful way to build relationships. Teens want adults to initiate regular check-ins with them.

Teachers must demonstrate they believe in their students. "Don't stereotype kids ... keep an open mind," (9th grader).

Finding #2: Teens want easily accessible resources.

Students said knowing where and when to find help was a key component in feeling supported. One senior said being able to "get connected with who you need and having a lot of resources" was one way his school helped him succeed. The following recommendations are related to this finding:

Schools should have designated and well-advertised physical spaces for students to go to when they need help. Teens appreciate help centers that are staffed with adults who can assist before, during, and after school hours with homework, friend issues, and other problems.

Schools should build time into the schedule for students to meet with teachers outside of regular class time.

Teachers should provide online resources for all classes so that students who need additional support can access the information. This was especially important for students when they had been absent from class.

Adults should step in when they see students struggling if the teens do not initiate the conversation. "I'm really bad about going to an adult and saying, 'I need help with this' because it feels like I'm asking too much," (7th grader).

Finding #3: Teens demand authentic, meaningful work.

Teens are savvy. They know when an assignment is busy work. "They [teachers] should give you more important homework that actually focuses on the topic," (8th grader). Recommendations related to this finding include the following:

Problem-based learning makes a greater impact on depth and retention of learning. Teens want more hands-on activities and assignments where they can explore creative endeavors.

Work should employ multiple strategies and allow for individuality. Teens want teachers to spend time exploring the different strategies so that they can feel confident about deciding which strategies to use and when.

Classrooms need to be interactive and teacher lecture needs to be kept to a minimum; otherwise, "they're just saying things at you," (11th grader).

Teenagers want adults to focus less on grades. "Instead of focusing on the process of learning, they [teachers] only care about the execution and grade you receive about it," (9th grader).

Finding #4: Teenagers crave human interaction.

Between schoolwork and busy schedules, "there's not a lot of time hang out with your friends," say several 9th graders. Recommendations related to this finding include the following: Teens want more time for collaboration and group work with their peers.

Social media means teens have many friends online, but younger teens say they struggle to socialize with those same friends face-to-face and want schools to teach them this skill.

Schools should create structured opportunities for teens to socialize with the entire school community and to "bond" with students outside their typical social groups.

Finding #5: Teens want the opportunity to fail.

"Kids have to learn how to do it themselves. When we go out into the real world, we're not going to have adults there helping us. We're going to have to do it ourselves," (7th grader). The following recommendations are related to this finding:

Adults should create safe spaces, activities, and opportunities that allow teens to work through a process independently.

Adults should avoid stepping in too soon, or too often, to assist struggling students, because teens need the time and practice to learn to work together.

Whether the thoughts of my students or your own inform your practice, remember: if we're really doing what's best for teens, then we need to listen to their voices. Just asking teens, "how can I help?" or "what do you need from me?" is the first step in determining what teens need from schools.

[Jody A. Marberry](#) is a math teacher at Mathematics Mary Institute and St. Louis Country Day School in St. Louis, Missouri.

ASCD Express, Vol. 14, No. 26. Visit www.ascd.org/ascdexpress.

STUDIU

Începutul scrierii – Tărtăria

Profesor : CĂȚĂGOI LAURA ANCA
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

Tăblițele de lut descoperite la Tărtăria de către echipa cercetătorului clujean Nicolae Vlăsa în 1961, au atras atenția prin semnele și simbolurile diferite, ce au stârnit interesul mai multor cercetători interesați de începutul scrierii în lume. Piesele au fost introduse într-un cuptor al laboratorului de restaurare din Cluj și nu pot fi datate cu carbon radioactiv. Printre ideile vehiculate este cea conform căreia aceste artefacte concurează cu scrierea din Creta ori cea sumeriană de la *Djemdet – Nasra*, datată în jurul anilor 3100-3500 î.Hr. După Corneliu Bîrsan, sumerienii au preluat scrierea pictografică de la civilizația veche europeană, pe care au dezvoltat-o într-o scriere cuneiformă. Cercetătorul M.S.F.Hood le aseamănă cu semne de pe unele tăblițe din Knosos și Sumer, iar M. Merlini a promovat ideea de „scriere dunăreană” printr-un doctorat (2014), la fel și un grup de cercetători condus de J. Marler ce s-a ocupat cu cercetarea semnelor, simbolurilor, a adus în discuție cunoașterea și explicarea „scrierii dunărene”. Cercetătorul rus Boris Perlov consideră de asemenea că scrisul a existat mai întâi la popoarele balcanice. Diodor din Sicilia amintește despre vechea scriere europeană „*cât privește Linos se spune că el a însemnat cu litere pelasgice isprăvile întâiului Dionysos, înfățișând în lucrarea sa și celelalte legende. La fel s-ar fi folosit de scrierea pelasgică și Orfeu și Pronapides, dascălul lui Homer, un foarte dăruit meșter al cuvântului*”.

Interpretările semnelor sunt subiective, deoarece țin de epoca în care trăim și sunt forme de comunicare, nu litere, deoarece nu există un alfabet în care să le includem. Unul dintre cei mai expresivi cercetători români ai sitului de la Tărtăria-Gura Luncii ce aparține neoliticului sud-est european, Gh. Lazarovici, a căutat să explice cât mai amănunțit care au fost condițiile descoperirii artefactelor neolitice de la Tărtăria, modul de manufacturare al acestora, implicațiile semnelor și simbolurilor asupra dezvoltării generale a civilizației dunărene. De asemenea, Dimitri Olenici dă o interpretare astronomică tăblițelor, pornind de la faptul că astronomia este prima știință a omenirii. Pune la oală, interpretările adună explicații ce fac din tăblițe purtătoarele unor simboluri și semnificații cunoscute de posesor, în corelație cu modul său de viață.

Tăblița rotundă este o amuletă ce prezintă patru grupuri de semne despărțite prin linii, cea orizontală despărțind lumea ceaștă de cea terestră. În primul cadran este o scărișă cu trei trepte care se întâlnește și pe tăblițe din Mesopotamia și din Creta, dar și pe numeroase case din Bucovina și izolat în Moldova. Chao Yuan Yang (fost astrofizician la NASA) identifică semnul care seamănă cu o scărișă cu trei trepte ca o ideogramă pentru soare. Primele simboluri ar reda soarele și luna, ce reprezintă ziua și noaptea, ceea ce este vizibil, alături de ceea ce e invizibil, ascuns. În următorul cadran este redat un calendar ce identifică o creștere a lunii de la faza de Lună Nouă și o linie orizontală cu șase linii verticale, un calendar al fertilității feminine. Cinci sunt clare, a șasea e incizia mică de la capătul din dreapta. În faza de Lună Nouă, luna nu se vede pe cer, iar în faza de Crai Nou este abia vizibilă. În cadranul al treilea, semnul seamănă cu

luna în faza de Ultimul Pătrar, cu o rază laterală spre dreapta, apoi dublul semn unei săgeți duble » care pare să spună că ceva se întâmplă de două ori, odată cu fazele lunii de Primul și Ultimul Pătrar, după Dimitri Olenici. Gh. Lazarovici vorbește despre un arc cu două săgeți, ca transmițător de mesaje. În cadranul al patrulea e un semicerc și un triunghi, asemeni unui X, de la care pornesc în sus trei raze. Este altarul pe care se aduceau jertfe, prin urmare amuleta are caracter religios. Semne asemănătoare, însă inversate, cu razele în jos, sunt pe casele din Bucovina. Tăblița poate fi o reprezentare a Universului în ansamblul său: jos pământul, la mijloc lumea vie, iar sus, cerul cu soarele și luna. Unele semne sunt apreciate ca fiind asemănătoare literelor din alfabetul carian, limbă veche indo-europeană, din grupa limbilor anatoliene, vorbită în S-V Asiei Mici, ce dispare odată cu extinderea civilizației elene, asemănător cu cel arhaic grecesc, corespondențele mergând până la scrierile feniciene, etrusce, italice vechi, iberice.

Pe tăbliță dreptunghiulară fără orificiu este o figură umană, cu un simbol vegetal ce sugerează forma bradului și încă un animal vag conturat, o capră/țap sau o oaie. Simbolul vegetal ar putea simboliza Arborele Cosmic sau Pomul Vietii, care la noi este este bradul. Această asociere o regăsim pe un ornament solar de pe o casă din Costâna județul Suceava, dar și cu una din imaginile din petroglifele din Karelia, vechi de 5-6 mii de ani, pe care este un lup, semnul lunii și un ren. În ambele cazuri de la soare pornește un mănunchi de raze. Gh. Lazarovici vorbește despre păstorul/învățătorul ce stă în poziție ușor șezândă pe un tron și ține în mâini un toiag, iar ca mijloc de comunicare ar putea să transmită ”eu sunt păstorul vostru”. Semnul tronului este redat la fel pe un fund de vas descoperit la Zorlent. Această tăbliță este apreciată ca fiind și o scriere pictografică.

Tăblița dreptunghiulară cu orificiu, ce indică faptul că era destinată purtării la gât, e împărțită în trei sectoare. În cadrul din stânga este un calendar agricol cu etapele de semănare, creștere și recoltare a plantelor. Semnele pentru lună și o frunză, ar putea fi puse în legătură cu trecerea timpului și creșterea plantelor. Faptul că frunza este orizontală ar putea sugera anotimpul toamna. Dedesubt e o cupă și semnul Y identificat cu constelația Taurului, simbol al cultului soarelui, dar și al puterii în antichitate, care, în urma cu cca 6000 de ani, se vedea în serile de toamnă în poziție verticală spre orizontul estic și era vizibilă pe cer toată noaptea. În intervalul 4000-2000 î.Hr. în constelația Taurului era echinocliul de primăvara. La mijloc e o plantă, ce poate simboliza Pomul Vietii alături de capul unui animal. Deasupra două semne care ar putea să reprezinte păsări în zbor, zborul sufletului către cealaltă lume. În partea dreaptă, sus, astronomul distinge stilizate constelațiile Pegas și Andromeda iar dedesubt constelația Orion. Lazarovici interpretează ultimele semne ca pe un ritual de jertfă, cu sângele taurului ce se varsă dintr-un vas pe altar. Purtătorul e un inițiat, păstrătorul unor taine sacre, pe care le transmite mai departe. Semnele sunt de asemenea asociate scrierii anatoliene.

Interpretările sunt diverse, iar din lipsa unui număr semnificativ de artefacte pe care să se regăsească aceleași simboluri, descifrarea tăblițelor descoperite de N. Vlassa rămâne deschisă.

Legende pun inventarea scrisului pe seama atlanților sau a altor civilizații pierdute în negura istoriei, sumerienii spuneau că scrisul era un dar al zeilor, tainele lui fiind deslușite de către

inițiați. Opinia generală este că scrisul a apărut în Sumer, dar descoperirile făcute în zona balcano – carpatică, i-a determinat pe mulți cecetători să schimbe datele istorice. Cert este că din punct de vedere cultural avem un trecut ce trebuie cercetat cu atenție și interes, scrisul fiind acea formă de comunicare prin care au fost transmise de la o generație la alta informații ce țin de ceea ce azi numim tradiții, obiceiuri, credințe.

Bibliografie:

Gheorghe și Magda Lazarovici, Marco Merlini, ”Tărtăria and the Sacred Tablets”, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2011

Ion Holban, interviu cu Dimitrie Olinici, profesor de astronomie, ”Semne și simboluri astronomice în arealul de cultură românesc”, revista ”Fizica și tehnologiile moderne”, vol. 16, nr. 3-4 (63-64), 2018: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/79-109.pdf, accesat în data de 3.XI.2021

<https://actualdecluj.ro/semnificatia-tablitelor-de-la-tartaria-muzeul-de-istorie-din-cluj-detine-cele-mai-vechi-scrieri-din-istoria-civilizatiei/>, accesat în data de 3.XI.2021

<https://www.youtube.com/watch?v=tyw1iyAqMU>, accesat în data de 11.XI.2021

STUDIU

Colonizarea greacă

Profesor : PURDESCU CLAUDIU
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

Unul dintre fenomenele însemnate ale epocii arhaice este marea colonizare greacă, un proces complex care a durat între secolele VIII – VI î.Hr. și care a avut consecințe importante pentru întreaga istorie antică. Este numită și ”marea colonizare greacă”, pentru a se deosebi de celelalte, care au avut loc în alte perioade. Ea reprezintă sfârșitul epocii întunecate de aproximativ 300 de ani de după distrugerea cetății Micene, când izolarea, stagnarea grecilor pare să ia sfârșit.

Colonizarea greacă s-a realizat pe motivul creșterii populației și al nevoii de teren agricol pentru procurarea hranei, a luptelor interne din polisurile grecești dintre meșteșugari, negustori și aristocrație, în urma cărora cei învinși pleacă, dar și nevoia de extindere a comerțului spre alte

zone de interes economic. Despre nevoia de pământ vorbește Tucidide, iar Herodot amintea chiar de o secetă prelungită pe Thera, idee susținută de Plutarh, dar și de o inscripție din secolul al IV-lea, existentă în Cyrene. Sub o guvernare predominant aristocratică, în care conducătorii își urmăreau doar propriul interes, se impunea plecarea celor ce erau asupriți sau cei ce urmăreau să se îmbogățească prin comerț.

Colonizarea s-a extins pe trei direcții, corespunzătoare continentelor Europa, Asia și Africa de azi: spre vestul bazinului Mării Mediteraneene, spre nordul Mării Egee, spre bazinul Mării Negre și spre sud, pe țărmul Africii. Dacă la început colonizarea era sporadică, odată cu dezvoltarea meșteșugului și comerțului a căpătat un caracter stabil. Coloniile aveau propria organizare, erau independente de metropolele grecești și deveneau centre economice importante, cu care stabileau legături comerciale. Datorită suprapopulării și creșterii tensiunilor politice din Grecia anilor 750-550, colonizarea se realiza atât sub formă de emigrare, cât și exil (pentru infractori), iar exilarea se făcea atât în polisuri, cât și în ținuturi mai depărtate. Grupuri de aproximativ 100-200 de persoane adunate din orașe diferite plecau conduși de un grec nobil, în căutare de bogății și putere, fără a fi afectate relațiile dintre metropolă și noua colonie. Colonizarea se extindea în teritorii nelocuite sau cu o populație indigenă slab organizată pentru a depune rezistență, cu care stabilea o relație obligatorie între colonia formată (apoika) și teritoriul ocupat (chora). De aici a rezultat și o populație mixtă, formată din băștinași și coloniști, după Lesley și Roy A. Adkins. Noile locuri erau ușor de cucerit, deoarece indigenii erau pașnici, dovadă că nu existau fortificații de apărare, conform descoperirilor arheologice. Coloniile erau întemeiate ținându-se cont de anumite ritualuri ce se făceau de liderul grupului (oikistes /oecist), alături de bărbați (de regulă tineri) și preotul arhaic, asimilând ideea de jertfă adusă comunității. În tratatul "Despre divinație", Cicero menționează consultarea obligatorie a oracolului de 2 la Delphi, alții la Didyma, la fel și Herodot, Polybiu și Strabon. Aduc astfel în colonie focul sacru, zeitatea principală, limba, tradițiile, obiceiurile, ocupațiile, întregul mod de trai. Fondatorii erau venerați după moarte printr-un cult eroic. Mai multe spații rurale colonizate astfel se uneau și formau un oraș, polis independent de "orașul-mamă", iar noii locuitori de aici renunțau la fosta cetățenie.

Analizând colonizarea greacă în Occident, G. Vallet distinge două tipuri de colonii: tip așezări și tip comerciale. Coloniile-asezări sunt definite prin transferul de populație și preocuparea pentru punerea în valoare a teritoriului agricol. Acest tip de colonii se particularizează prin tendința de a întemeia subcolonii în mediul rural. Astfel de colonii comerciale se întemeiază în funcție de existența unor porturi naturale, situate pe trasee maritime ce trebuiau controlate, a unor resurse naturale locale căutate, a unei populații indigene și a alteia interesată de marfuri grecești. Un alt tip de colonie e cea de mici așezări pirateresti, în care existența comunității se scurge între atacuri pe mare și activități agricole. Această situație este caracteristică pentru faza de început a așezării din insula Lipari, ai cărei locuitori îndeplineau atât operații pirateresti, cât și activități agrare.

Spre vest, colonizarea a cuprins Marea Mediterană, Sicilia, Italia, Corsica, Sardinia, sudul Franței, Spania, accesul grecilor fiind întâmpinat de prezența fenicienilor, etruscilor și a cartaginezilor. Grecii au impus starea de dependență colectivă pentru populația indigenă, iar în primă fază se instituie monopoluri comerciale, cu o concurență foarte mare între mai multe metropole. Se constată o densitate mare a așezărilor întemeiate de greci (colonii și subcolonii), în pofida concurenței cartagineze care întemeiază Motye, Panarmos, Soleis și Lylibeum și a presiunii etrusce, care nu au permis instalarea de durată în insule (Elba, Sardinia, Corsica). Drumul spre Occident a fost deschis prin întemeierea de colonii și subcolonii în insule, care dublează țărmul vestic al Greciei și pe cel illyr.

Ca timp, colonizarea Mării Negre datează sec. VII î.Hr., prezentele mai timpurii fiind în Chalcidica, Propontida și Hellespont. Pornind spre sud, pe țărmul de nord al Africii au găsit atât condiții climatice puțin atrăgătoare, cât și rezistență din partea locuitorilor de aici, reușind să înființeze o singură colonie, Naucratis, în delta Nilului, pe țărmul egiptean al Mediteranei. În Egipt, în perioada saită, exista practica mercenariatului și erau prezenți cetățeni de origine milesiană în slujba regelui egiptean, în colonii numite militare (Daphnai, Stratopeda, zidul Milesienilor). În Libia, Cyrene este cea mai bogată colonie de pe coasta Africii, ce prezintă interes pentru comercializarea unei plante medicinale (Silphius) și pentru un faimos templu dedicat Demetrei, care constituia obiectul unor pelerinaje din întreaga lume greacă. Grecii au deschis comerțul cu Egiptul, au dezvoltat Naucratisul, unde cei din Milet, Samos și Egina își aveau propriile zone și sanctuare, iar ceilalți mergeau în Hellenion, unde aveau piață publică și temple. Prin colonizare, grecii au pus bazele Histriei, Tomisului, Callatisului în sec. VII – VI î. Hr.. Au construit temple, palate, piețe publice, statui, au bătut monede. Regele Mosconos este numit pe monede "basileos mosconos", ceea ce înseamnă că unii regi geto-daci obțin influență grecească. În Histria, din 3 rândurile celor dintâi emisiuni fac parte didrahmele de argint, care au pe avers două capete umane, dintre care unul inversat, iar pe revers, într-un pătrat, emblema orașului, vulturul pe delfin. În Callatis monede de argint cu valoare de drahme, care redau pe avers capul lui Heracles, iar pe revers, armele eroului, arcul în teacă și măciuca, la care se adaugă spicul de grâu. Se bate monedă locală după modelul celei grecești (drahna), inclusiv cea a lui Burebista din sec. I î. Hr. Din Helada se aduceau în teritoriul pontic stoffe de calitate, amfore frumos pictate, vinuri aromate, bijuterii confecționate din pastă sticloasă în formă de ochi sau cap de șarpe, pe care le cumpărau atât tarabostes, cât și comații. Geții veneau grecilor grâne, lemn de construcții, untdelemn, blănuri și animale. În timpul regelui Dromihete în jurul anilor 300 î.Hr., exista organizarea adunării populare, preluată de la greci (eclesia).

Colonizarea spațiului mediteranean și carpato-dunăreano-pontic a avut o consecință importantă prin răspândirea culturii, organizării sociale și religiei. În zona pontică s-au dezvoltat ateliere meșteșugărești în care se prelucra piatra, teracota, oglinda, se făceau bijuterii. Făceau troc cu produsele meșteșugărești fabricate de greci și produse agricole și materii prime ale băștinașilor (pește, grâu, miere, ceară). Aici relațiile dintre coloniști și băștinași sunt pașnice, dovadă fiind folosirea în comun a cetățitorilor, dar și lipsa zidurilor de apărare, care au apărut abia în secolul al V-lea, ce pot avea legătură cu regele perșilor, Darius I, ce pornește o expediție împotriva sciților, după Herodot. Populațiile pe ale căror teritorii se formau coloniile erau numite barbare, adică nevorbitoare de limbă greacă. Chiar dacă relațiile dintre eleni și barbari erau în general pașnice, în spațiul geto-dacic se cunoaște că în secolul al III-lea î.Hr., după inscripția din Histria, regele Zalmodegicus a jefuit acest oraș și a luat în prizonierat în jur de 60 de cetățeni, iar înscrisurile atestă organizarea unei solii prin care sunt cerute înapoi bunurile și cetățenii. Despre traco-geto-daci au rămas scrierile cărturarilor greci: Hellanicus din Lesbos, Hecataios din Milet, Herodot din Halicarnas 484 – 485 î. Hr.: (despre daci "cei mai viteji și cei mai dreți dintre traci", plasându-i lângă Istru), Hesiod din Beoția - sec. VIII: Istrul "se varsă în Pontos, sărac în insule, dar bogat în pește". Relațiile cu grecii devin tensionate în timpul regelui Burebista (80 - 44), care a supus litoralul pontic între 55 – 48, cu scopul de a integra orașele grecești Histria, Tomis și Callatis în componența regatului dac. Histria, ctitorie a Miletului, este cea mai veche colonie de pe coasta de vest a Mării Negre, întemeiată, conform informațiilor transmise de Eusebiu, în anul 657 î. Hr., de Pliniu cel Bătrân și Strabon. După Pseudo - Scymnos, ar fi avut loc în timpul pătrunderii sciților în Asia, adică la finele secolului al VII-lea î. Hr.. Tomis are origine milesiană, în urma cercetărilor arheologice arată că întemeierea sa ar fi putut avea loc chiar înainte de prima jumătate a secolului

I î.Hr.. Callatis e singura colonie de origine doriană, după Pseudo - Scymnos, care arată că această colonie a fost înființată de grecii veniți din Heraclea Pontică, pe vremea când în Macedonia era rege Amyntas (540 - 498 î. Hr.). De la Pliniu cel Bătrân aflăm că orașul s-a întemeiat pe locul unei așezări băștinașe, cu numele de Cerbatis sau Acervetis.

Pătrunderea grecilor în Pontul Euxin este redată de legenda argonauților în căutarea lânii de aur, a pelegrișărilor lui Odiseu dinspre Troia, rătăcind prin Iathaca Mării Ionice după ce călătorește prin Tracia și Epir. Circe, fiica Soarelui și sora regelui Aeetes, care avea lâna de aur, era în mările Colchidei, iar coborârea în lumea umbrelor este în Bosforul cimerian, la ieșirea spre Oceanul Atlantic. Marea Neagră îi aparține legendarului zeu marin Ahile, eroul Troiei, ca ”stăpân al Pontului”, ce locuiește în insula Leuce. Hesiod din Beoția menționează această insulă (Șerpilor / Abă) în anul 777 î. Hr. Ca fiind locul unde Thetis l-a îngropat pe Ahile ucis sub zidurile Troiei, dar renăscut în spirit de mama sa, lângă care a fost adus și prietenul său Patrocle, ucis în luptă de Hector (după Arctinos din Milet). În 1823 rușii au descoperit pe insulă ruinele unui templu mare din marmură albă, studiat apoi de arheologul Ulrich Kohle, dar și locuințe ale preoților antici. Templul este amintit și de versurile lui Ovidius, de când a fost exilat la Tomis, de alți greci precum geograful Ptolemeu, istoricul Strabon sau filozoful Maximus din Tir în sec. al II-lea d. Hr. Comerțul cu sclavi era necesar atât pentru agricultură, cât și pentru manufacturi și a devenit profitabil. Sclavii erau aduși din Asia Mică, Tracia, Pontul Euxin. Procesul de îmbogățire al coloniștilor a dus de la aristocrație la democrație, cea de-a doua jumătate a secolului al VII-lea fiind marcată de luptele între clasele sociale în mai multe părți ale Greciei. Poemele lui Arhiloh din Paros reflectă aceste probleme și conduc la afirmarea egalității și libertății.

Nu doar comerțul, ci și solul fertil i-au atras pe greci în vest. Nevoiți să plece în mare parte datorită sistemului aristocratic, în colonii era reglementat sistemul familial de diviziune a proprietății, familia transmitând o parte din terenul deținut unui alt membru, în funcție de nevoi, pentru a-l folosi și transmite mai departe. Despre imposibilitatea de a vinde sau cumpăra pământ amintește André Bonnard. Legea proprietății a fost reglementată mai târziu, prin a da dreptul proprietarilor să o vândă. Administrarea pământului o găsim la Hesiod, care avusese o dispută pe pământ cu fratele său Perses și scrie ”Munci și zile” pentru a-i învăța pe oameni principii ale agriculturii și economiei, apoi ”Teogonia”, pentru a prezenta originea universului, Pământul și Tartarul, fiind inspirat de zei. În agricultură se trece de la cultura cerealelor la cea a viței-de vie, a măslinului, smochinului, comercializând astfel vin și untdelemn spre popoarele din jurul coloniilor. Apar noi ramuri meșteșugărești cu noi unelte, ajungând până la sudarea fierului. Coloniile luau din metropole untdelemn, vin și produse meșteșugărești și dădeau la schimb materii prime și sclavi. Se exploatează mine cu ajutorul sclavilor, care asigura producția socială. Au perfecționat tehnica construirii corăbiilor, iar moneda a ușurat schimbul mărfurilor. Moneda a avut un caracter laic, ce reprezenta munca negustorilor, a magistraților. Saterul din argint ce aparținea Egeinei a fost adoptat în Pelopones și în nordul Greciei, cel din Eubeea și Samos era standardul aurului în Babilon, preluat de Corint, Atena, Corcyra și restul coloniilor din regiune. Moneda era calculată ca greutate (8, 12 grame) și era particularizată în funcție de zonă: în Efes albina, în Samos capul de leu, labirintul cretan în Cnossos.

Colonizarea greacă a fost și civilizatoare. Granițele de est ale Hellospontului s-au extins prin Milet și Megara, iar partea nord vestică a Mării Egee prin Eubeea (Axios, Strymon). Latinii au învățat să scrie de la eubiienii din Cyme, alfabetul fiind împrumutat apoi de etrusci, modificat în funcție de propriul limbaj și transmis oscilor și umbrienilor. Tot cymeenii aduc aici zeii greci Heracles, Apollo, Castor și Polydeuces. Cultul zeiței naturii al locuitorilor din Eryx a fost înlocuit

cu cel al Afroditei. Amintim oracolul Sibylei din Cumae, profetă a lui Apollo, ce prevestea destinul Romei. Multitudinea orașelor înființate de Chalcis a dat naștere colonizării chalcidiane.

La sfârșitul secolului al VIII-lea coloniile de pe coasta estică a Siciliei și în jurul Golfului Taverin erau împărțite pe trei grupuri: eubeic, ahean și doric. Pe lângă legendarii Odiseu și Heracles, cretanii Minos și Daedalus sunt legați de tarâmul Siciliei. Chiar dacă Tucidide afirmă că fenicienii ajunseseră înaintea grecilor în Sicilia, dar au plecat după venirea acestora, nu există dovezi în acest sens, cea mai veche colonie feniciană, Motya, fiind atestată ulterior primelor colonii grecești. Fenicienii au avut putere de a se împotrivi grecilor odată cu dezvoltarea Cartaginei. Cymeenii și chalcidienii au ridicat orașul Zancle și bătut monedă gravată cu o seceră ce reprezenta portul și un delfin înotând în mijloc. Ajunși în Neapole, au găsit opincari, una dintre ramurile importante ale italicilor, dezvoltarea manufacturilor având consecințe în evoluția socială și politică. Negustorii din Milet erau intermediari între Lydia și bazinul Mediteranei, navigau în Orientul Îndepărtat și pe coastele Pontului Euxin.

Colonizarea greacă a avut un impact major în dezvoltarea economică și culturală a societății grecești. André Bonnard spune chiar că grecii au inventat metoda științifică, nu știința, deoarece au preluat-o de la chaldeenii sau egiptenii. O dată cu colonizarea s-a întărit orașul-stat (polisul), au obținut drepturi politice, au cunoscut un important progres în viața culturală, de care au beneficiat popoarele băștinașe din teritoriile în care se aflau coloniile, dar și popoarele învecinate.

Bibliografie:

Adelina Piatkowski, "O istorie Greciei antice", editura Albatros, 1988

André Bonnard, "Civilizația greacă. De la Iliada la Parthenon", vol. I, II, III Editura Științifică, București, 1967 Traducere Iorgu Stoian

J.B.Bury și Russel Meiggs, "Istoria Greciei până la moartea lui Alexandru cel Mare", editura ALL, 2006, 2008. Traducere Diana Stanciu Homer.

Lesley și Roy A. Adkins, "Handbook to live in Ancient Greece", New York, 1997

Victor Ehrenberg, "The Greek State", New York, Barnes & Noble, Inc.

<https://istorie-edu.ro/istoria-universala/grecia-antica/marea-colonizare.html>,

<https://www.youtube.com/watch?v=MLuKT1OKO-E>,

<https://www.descopera.org/insula-serpilor-mit-si-istorie/>,

<https://www.qreferat.com/referate/istorie/COLONIZAREA-GREACA-TIPURI-DE-C821.php>,

<https://nicucristina1974.wixsite.com/grecia-antica/marea-colonizare-greaca>,

Calea către excelență

Profesor : CEAUȘESCU ELENA
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

Când vine vorba despre excelență, nu e suficient să o cunoști, ci trebuie să-ncerci să o posezi și să o folosești. Or, în zadar putem avea cunoaștere, atâta timp cât ea nu este pusă-n practică. Aceasta va rămâne în continuare latentă în mintea omului neimplicat, plasată mai mereu în umbră și mai mereu pierdută în cotoanele obscure ale minții sinuoase.

Să presupunem că, asemenea unor calculatoare, am fi de-a dreptul geniali, având capacitatea extraordinară de a stoca la nivel de memorie a minții conștiente, cantități uriașe de informații prețioase. Ce folos ar avea toate aceste rezultate deosebite la care ar putea ajunge un individ super-performant, atâta timp cât am alege să păstrăm acea cunoaștere impresionantă numai pentru noi, doar stocată la un anumit nivel intelectual, strict teoretic, închisă în sertarele minții și prafuită de vreme, aceasta rămânând numai ca informație sterilă în cadrul unei cunoașteri, din nefericire, de multe ori prea abstracte sau prea generalizante?! Cunoașterea în acest sens, în mod paradoxal, va fi interpretată ca acționând în defavoarea unei transpuneri practice și eficiente de informații prețioase în existența cotidiană, transpunere vitală și profund dinamizatoare, în ideea de a-i conferi omului pozitiv și implicat în acest sens cu adevărat.

Cel care se va mulțumi doar să posede cunoaștere teoretică, fără a-i materializa rezultatele în viața cotidiană per ansamblu, se va autolimita, în consecință, informații extrem de valoroase rămânând doar la nivel teoretic, fără ca cineva anume să-și mai asume riscul sau responsabilitatea transpunerii lor în practică, concret, spre binele social general. Cel ce va proceda în speță nu va reuși niciodată să se depășească pe sine cu adevărat și va rămâne permanent poziționat într-o postură banală și aparent confortabilă, de autosuficiență profund limitatoare.

Cu alte cuvinte, știi, dar cam degeaba știi, atata timp cât eviți să-ți pui toate cunoștințele minunate dobândite și toată priceperea pe care o posezi, în practică, spre binele comun al întregii societăți în care vițuiești. În condițiile enunțate mai sus ceea ce știi va rămâne doar pt tine, nu te vei face util cu nimic lumii în care trăiești și te manifesti și în a cărei slujbă este firesc să te pui. Cu toate acestea, cel care cu adevărat poseda cunoaștere va ajunge întotdeauna, mai devreme sau mai târziu, tot la maeștria desăvârșită. În consecință, acesta va reuși admirabil să își pună propria excelență în practică, devenind cu certitudine un model vizibil și demn de urmat de către ceilalți, un fel de etalon social, un etalon de excelență, care cu siguranță îi va inspira la un moment dat pe cei care îl observă. Or, tocmai de astfel de modele avem o nevoie acută noi, acum, mai mult ca niciodată, ca societate care progresează.

Cu alte cuvinte, excelența transpusă în practică dinamizează existența omului, o potentează pe toate planurile și o umple de sens și de sublim. În acest sens, extrem de important de reținut este faptul că drumul către excelență este întotdeauna pavat cu mari virtuți: putere, voință, răbdare, cunoaștere și într-o foarte mare măsură cu experiența personală, cuantificată în termeni de

intelepciune, căci excelența nu e suficient doar s-o posezi abstract, ci să o stăpânești la propriu, cu scopul de a o pune în practică cu o atât mai mare măiestrie personală.

Moș Crăciun și Crăciunul

Ciortan Patricia
Clasa a VII-a B
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

Crăciunul sau Nașterea Domnului (nașterea lui Iisus Hristos) este o sărbătoare creștină celebrată la 25 decembrie (în calendarul gregorian) sau 7 ianuarie (în calendarul iulian) în fiecare an. Ea face parte din cele 12 praznice împărătești ale bisericilor de rit bizantin. În anumite țări, unde creștinii sunt majoritari, Crăciunul e de asemenea sărbătoare legală, iar sărbătoarea se prelungește în ziua următoare, 26 decembrie, a doua zi de Crăciun. De la debutul secolului al XX-lea, Crăciunul devine și o sărbătoare laică, celebrată atât de către creștini cât și de către cei necreștini, centrul de greutate al celebrării deplasându-se de la participarea în biserică la rit spre aspectul familial al schimbului de cadouri sau, pentru copii, „darurilor de la Moș Crăciun.”

Originile lui Moș Crăciun încep cu Sfântul Nicolaie (sec. IV), Episcop de Myra, o zonă din Turcia. Sf. Nicolaie a fost un om generos, în special cu copiii. După moartea sa (340 d.Hr.) a fost înmormântat în Myra, dar în 1087, niște marinari italieni au furat ramașitele sale, ducându-le în Bari, Italia, mărind popularitatea Sf. Nicolaie în Europa. Blandețea și generozitatea sa au dat naștere la zvonuri, cum că ar fi capabil de miracole, fapt ce a mărit devoțiunea față de el. Sf. Nicolaie a devenit sfântul protector al Rusiei, unde era cunoscut după barba sa albă, pelerina roșie și mitra de episcop. În Grecia era protectorul marinarilor, în

Franta protectorul avocaților și în Belgia era protectorul copiilor și călătorilor. Mii de biserici din Europa îi erau dedicate, iar prin secolul al XII-lea, a fost creată o sărbătoare oficială de către Biserică în onoarea sa. Sărbătoarea Sf. Nicolaie avea loc între 5 și 6 decembrie și era marcată prin acte de caritate și oferirea de cadouri. După Reformare, credința în Sf. Nicolaie a dispărut, dar legenda a fost păstrată în Olanda, unde, datorită alfabetului lor, numele Sf. Nicolaie (Sint Nikolaas) s-a transformat în Sinterklaas. Copiii olandezi își lăsau saboții lângă sobă, iar Sinterklaas îi răsplătea pe cei buni, lăsându-le bunătăți în saboți. Coloniștii olandezi au adus această tradiție în America secolului al XVII-lea și așa a apărut numele anglican de Santa Claus.

Cuvântul "Crăciun" are parte și astăzi de controverse, atunci când se pune în discuție originea sa. Dintre etimologiile propuse, nici una nu este sigură. Al. Rosetti, Al. Graur, Ovid Densusianu au ajuns la concluzia că termenul "creatio" explică etimologia cuvântului "Crăciun". Potrivit autorilor menționați, cuvântul "creatio" descoperă ziua creării lui Hristos. Din punct de vedere teologic, acest termen nu poate fi acceptat, având în vedere că în simbolul de credință mărturisim că Hristos este "născut, nu făcut". Pericolul de a cădea în arianism, a făcut ca termenul

"Crăciun" să fie înlocuit cu "Sărbătoarea Născutului", pentru a arăta ca Fiul lui Dumnezeu, Cel veșnic născut din Tatăl, S-a născut ca om din Fecioara Maria. Alți cercetatori, precum Vasile Pârvan, Sextil Pușcariu, Nicolae Drăganu, considerau că termenul "Crăciun" provine din latinescul "calatio", prin care se înțelegea convocarea poporului de către preoții păgâni, în prima zi a lunii, pentru anunțarea sărbătorilor din luna respectivă și, prin extindere, sărbătoarea în general, cea mai importantă fiind aceea de la 1 ianuarie.

Știm că Nașterea Domnului în Biserica din Răsărit se sărbătorește împreună cu Botezul Domnului, la 6 ianuarie. Aceasta sărbătoare era numită Epifania sau arătarea lui Dumnezeu, pentru că la Botezul Domnului s-a descoperit lumii Sfânta Treime: Fiul botezându-se în Iordan, Sfântul Duh S-a coborât peste El în chip de porumbel, iar Tatăl a grăit din cer: "Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit" (Matei 3, 16 -17; Marcu 1, 9 -11 ; Luca 3, 21 -22). Sf. Ioan Gură de Aur spune: "Dar de ce această descoperire a Lui se numește Arătare? Pentru că El nu s-a făcut cunoscut tuturor la naștere, ci la botezul Său, deoarece El până în această zi nu era cunoscut mulțimii". Persoanelor de curând creștinate, li se părea această anunțare apropiată de sărbătoarea păgână calatio și astfel au denumit cu acest termen sărbătoarea nașterii lui Hristos.

O altă explicație privind originea acestui termen, a fost propusă de profesorul Gheorghe Musu (1913 -1987). El susține că termenul "Crăciun" numea butucul care era aprins în seara și noaptea de dinaintea solstițiului de iarnă. Conform adeptilor religiilor naturiste, focul rezultat din arderea butucului, avea menirea să "întărească" soarele "amorțit", să-i dea acestuia putere să-și continue călătoria sa. Când Hristos, numit "Soarele dreptății", a luat locul "vechiului soare" cinstit în religiile naturiste, a fost preluată și denumirea "Crăciun". Putem spune cu certitudine că termenul folosit de Biserică este "Nașterea Domnului", așa cum o exprimă și troparul: "Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeu nostru...". În Cazania de la Govora din 1642 și în Cazania lui Varlaam din 1643, întâlnim "Sărbătoarea Născutului". Termenul "Crăciun" în limba română este un cuvânt de origine populară și nu un termen oficial al Bisericii. Postul Nașterii Domnului (al Crăciunului) a fost orânduit de Biserică pentru a pregăti pe credincioși spre cuviincioasa întâmpinare și serbare a marelui praznic al nașterii cu trup a Mântuitorului. El aduce aminte creștinilor de patriarhii și dreptii din Vechiul Testament, care au petrecut timp îndelungat în post și rugăciune, în așteptarea și nădejdea venirii lui Mesia – Izbăvitorul.

Ca vechime, cele dintâi mențiuni despre practicarea postului Crăciunului provin din secolele IV-V, de la Sf. Augustin și episcopul Leon cel Mare al Romei, care a rostit nouă cuvântări despre acest post, numit postul din luna a zecea. La început, creștinii nu posteau toți în același fel și același număr de zile. Așa, de exemplu, unii posteau numai șapte zile, alții șase săptămâni; unii țineau un post mai aspru, alții unul mai ușor. Sinodul local din Constantinopol ținut la anul 1166 (sub patriarhul Luca Chrysoverghi) a uniformizat durata postului Nașterii Domnului în Bisericile Ortodoxe, hotărând ca toți credincioșii să postească timp de 40 de zile, începând de la 15 noiembrie. Se lasă sec în seara zilei de 14 noiembrie (Sf. Filip); iar dacă această dată cade miercuri sau vineri, se lasă sec cu o zi mai înainte. Postul durează până în seara zilei de 24 decembrie inclusiv. Se mananca untdelemn și se face dezlegare la vin în datele de 16, 22, 23, 24, 25 și 30 noiembrie, dar și pe 4,5,6,7,9, 12, 13, 17 și 20 decembrie, dacă aceste zile cad luni, miercuri sau vineri, deoarece în aceste zile Biserica prăznuiește Sfinții mai importanți. Cu atât mai mult când Marțea sau Joia este hramul bisericii. Se face dezlegarea la pește pe când Biserica Ortodoxă prăznuiește Intrarea în Biserică a Maicii Domnului, pe 21 noiembrie, indiferent dacă această sărbătoare va cădea miercuri sau vineri.

Încă de la începuturile creștinismului, Crăciunul a reprezentat un motiv de sărbătoare. Nașterea Domnului trebuia celebrată an de an, iar oamenii simțeau nevoia să creeze o atmosferă

festivă, de bucurie, diferită de cea din timpul anului. Pentru aceasta, aveau nevoie de un simbol și o tradiție; bradul a devenit simbol, iar împodobirea lui cu ornamente lucitoare, tradiția anuală. Bradul a fost ales ca simbol pentru că, spre deosebire de alți copaci, rămâne verde și iarna; în plus, are o formă foarte frumoasă. Cel mai vechi document în care se vorbește despre un brad împodobit a fost descoperit la Riga, în Lituania, și datează din anul 1510. În anul 1605 a fost înălțat primul brad de Crăciun într-o piață publică, la Strasbourg. În Statele Unite ale Americii, împodobirea bradului într-un loc public a fost legalizată pentru prima dată în statul Alabama, în anul 1836.

În România, prima scriere despre un brad împodobit de Crăciun datează din timpul regelui Carol I, în anul 1866. La vremea aceea, în Ajun, prinții și prințesele invitate la palat împodobeau bradul după modelul german instaurat de noul rege. Decorarea bradului este una dintre cele mai iubite tradiții din sezonul rece, însă puține persoane respectă data la care ar trebui făcut acest obicei. Oamenii își aleg momentul potrivit în funcție de timpul lor liber și dacă apare vreo ocazie specială în familie. Însă bradul ar trebui împodobit în Ajunul Crăciunului, anume în seara de 24 decembrie. Încă din cele mai vechi timpuri, oamenii alegeau în preajma acestei zile cel mai frumos pom de Crăciun și îl omagiau cu cele mai interesante decorațiuni pe care le aveau în casă. Din el nu ar trebui să lipsească steaua sau îngerul din vârf, având în vedere că aceste elemente simbolizează îngerii și steaua de la Betlem.

Surse:

Wikipedia, descopera.org, craciunul- cartecraciunului.blogspot.com, Cristofori.ro, calendarulortodox.ro, blog.gradinita-veseliei.ro, ziarulunirea.ro

Despre copilărie...

(în cadrul Cenaclului literar "Aurul negru", sub îndrumarea prof. Cățăgoi Laura Anca)

Daria Staniloiu
Clasa a VII-a A
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

Copilăria este o lume mirifică, din care lipsește tristețea. Aici copiilor li se citește mereu pe fețe veselia, iar grijile îi ocolesc cu încăpățănare. Este un tărâm al basmelor, în care buzele copiilor știu doar să râdă, iar sufletele lor zboară precum fluturii suavi în lumina caldă a soarelui de primăvară. Inocența cu care copiii își trăiesc copilăria este asemenea gingășiei prin care florile gustă din splendoarea vieții.

Copilăria este un tărâm magic, despre care nu știm când și unde începe sau când și unde se termină. Este o lume duiosă, dulce, lină, fermecată în care orice se poate întâmpla. La această vârstă ne putem întâlni oriunde cu un balaur cu șapte capete, ne

credem vrajitori și totodata credem în sacul lui Moș Crăciun plin cu jucării , credem în iepurașul de Paște sau ne speriem că vine "Bau-Bau" daca nu dormim.

Inocența care însoțește vârsta copilăriei surprinde mereu prin surâs și candoare. Copiii au felul lor de a vedea lumea și sunt singurii cărora nu le este frică de viitor. Toate gândurile mărețe, toate invențiile cu adevărat importante au izvorât cândva din sufletul unui copil care a visat la viitor.

Pe masura ce trec anii ne vom îndepărta de copilărie pentru a deveni maturi, cu multe griji, ne vom bucura, vom zambi din ce în ce mai puțin, vom deveni mai serioși fără a mai crede în poveștile bunicilor spuse la gura sobei. Vom ajunge la vârsta în care vom dori să aruncăm peste umăr un pumn de speranțe pentru a înflori sub mângâierea zânelor și a piticilor cu barba de clestar.

Cu siguranță COPIIARIA este locul unde orice om ar dori să se reîntoarcă.

Marian Lambu
Clasa a VII-a A
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

Cea mai frumoasă perioadă din viața unui om este fără îndoială copilăria, singurul moment al vieții în care trăim totul la maxima intensitate, în care râdem și plângem în aceeași zi, în care ne supărăm și iertăm în câteva secunde, în care suntem singuri și totodată alături de toți ceilalți.

Tărâmul magic al copilăriei mele este o localitate micuță numită Mătășari. Am crescut sub învățăturile mamei și tatălui, a bunicilor care m-au introdus într-o lume frumoasă, plină de armonie,

unde toți ne înțelegeam fără reguli impuse, dar pe care le respectam. Îmi petreceam serile în fata blocului, unde mă jucam cu toți prietenii mei.

Copilăria este un univers duios, dulce, plin de distracție, fermecată, în care orice este posibil, în lumea jucăriilor și a jocurilor. Aici ne putem întâlni cu un balaur cu șapte capete sau trei zmei care au răpit de la palat trei prințese. Ne vedem eroi din basme și credem în sacul lui Moș Crăciun, plin cu jucării viu colorate și pline de sclipici. Credeam în iepurașul de Paște, care ascundea ouale de ciocolata, frumos colorate în iarba verde și firavă sau ne speriam că vine „Bau-Bau” daca nu dormim. Deși vârsta este încă fragedă, prietenii rămân alături de tine mereu, indiferent de situație sau de trecerea anilor. Știi că poți avea încredere în ei, în cazul în care ești supărat, îngândurat mereu le vei putea povesti, iar ei îți vor fi alături.

Jocurile copilăriei vor rămâne și ele întipărite în mintea noastră. Cine nu s-a jucat măcar o dată „ De-a v-ați ascunselea” , „Șotron” sau „Țară – țară vrem ostași!” nu a avut o copilărie adevărată. Acestea sunt doar cateva dintre jocurile magnifice jucate de mine. Cu toții ne vom aminti cu drag de muzica pe care o ascultăm, de filmele minunate cu care am crescut și în mod special de desenele animate.

Copilăria este ca o floare micuță, gingașă, firavă și plină de viață și viu colorată care, odată ce crește începe să își piardă din sclipire și culoare. Așa și noi, copiii, când suntem mici suntem energici, plini de viață, dar odată cu trecerea anilor ne maturizăm și pierdem din sclipirea, din gingășia vieții.

Soraya Nebancea
Clasa a VII-a A
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

Cuvântul COPILĂRIE înseamnă totul pentru mine. Copilăria este acel moment al vieții în care trăim totul la maximă intensitate, când plângem și râdem în aceeași zi, în care ne supărăm și iertăm după câteva momente, când suntem singuri și totodată cu toată lumea.

Când ești copil, lumea este ca un joc continuu, în care nu te mai plictisești niciodată și totul parcă se învârtăște în jurul tău. Este cea mai

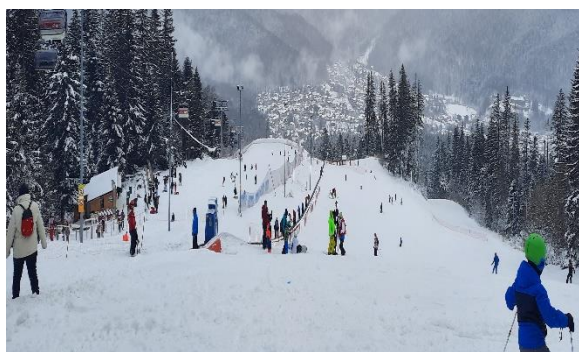
frumoasă perioadă a vieții în care poți zâmbi din toată inima simțindu-te fericit și plin de energie, fără griji – ești doar tu în lumea ta, jucându-te ore în șir alături de prieteni, cu care mai faci câte o năzbâtie. Pot spune că totul în jur îți surâde în acest moment al vieții.

Să vorbești despre COPILĂRIE înseamnă să vorbești despre o lume a fericirii, bucuriei, a imaginației, despre tărâmul poveștilor, despre o lume unde totul este posibil, o lume a inocenței, când trăiești bucuria din plin, fără a simți teama de viitor.

Trăim diferite emoții pe care nu o să le uităm niciodată, deoarece când vei crește îți vei aminti acele momente și amintiri frumoase petrecute în COPILĂRIE.

Uneori ea trece rapid, fără să ne dăm seama, de aceea trebuie să prețuim copilăria și să ne bucurăm din plin de ea!

Sebastian Bâzoi Nicolovici
Clasa a VII-a A
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

Copilăria e perioada vieții de care sunt sigur că îmi voi aminti cu mare drag la un moment dat. Este etapa cea mai frumoasă, a visării, a lipsei de griji și a convingerii că totul este posibil. Copilăria este cel mai frumos lucru din viața unui om.

Uneori putem spune că nu chiar oricine a avut o copilărie fericită. Amintirea copilăriei păstrează magia a ceea ce suntem noi cu adevărat, fără măști, fără așteptări, fără supărări de lungă durată. Copilăria din ziua de azi, pentru mine, este un lucru

modest, deoarece părinții fac orice pentru fericirea copilului lor. Unii oameni consideră că, în general, copilăria are o anumită limită de vârstă, dar, atâta timp cât există măcar un suflet bun de părinte care ține la noi, te vei simți copil tot timpul.

Copilăria mea este și va fi fericită cât încă am părinții aproape de mine și mă sprijină în tot ceea ce fac. De mic am fost îndrumat să trăiesc din plin fiecare zi, cu toate că uneori zilele îmi păreau foarte lungi, la fel și vacanțele de vară, când bucuria vacanței era nespusă. Mă cocoțam de dimineață până seara în copacii mei preferați, cireșul și nucul care se aflau tocmai în fundul grădinii. Îmi plăcea să iau și o carte cu mine, să mă așez pe o creacă mai mare și să rămân uitat acolo până când mă chema mama la masă. Nu de puține ori am mai și căzut, dar m-am întors de

fiecare dată la cireșul meu. Nu am chiar cei mai bogați părinți, dar important este că mă iubesc și țin la mine indiferent de ce aș face. Așa a fost și este copilăria mea și Doamne, tare aș vrea să o țin tot așa.

Mai mult, văd cum copiii de vârsta mea, în ziua de azi trăiesc într-o lume virtuală dominată de monștrii imaginari, filme de groază, muzică grea, joasă, care nu reușește să atingă nicio coardă a sufletului lor. Nu toți copiii de vârsta mea au copilărie. Trăiesc în spații închise, limitate aproape tot timpul, în fața ecranului luminos al calculatorului, vorbind zilnic și mai ales noaptea cu prietenii de peste mări și țări, dar neștiind să bată la ușa vecinului și să-l invite pe fiul acestuia la o plimbare cu bicicleta sau la o „expediție” prin pădurea din apropiere.

Denisa Iordăchescu
Clasa a VII-a A
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

Copilăria este cea mai frumoasă perioadă din viața unei persoane. Toți oamenii sunt la un moment dat copii și trec prin momente bune și mai puțin bune. Copilăria este singurul moment al vieții în care trăim totul la maximă intensitate, în care râdem și plângem în aceeași zi, în care ne supăram și iertăm în câteva secunde. Cine nu s-a jucat măcar odată "De-a v-ați ascunseala" "Șotron" "Ealstic" sau "Țară - țară vrem ostași", nu a avut o copilărie minunată.

Copilăria este un univers plin de distracție, o lume fermecată, în care orice este posibil, unde îți faci prieteni pe care nu o vei uita toată viața. Din copilărie dobândim cei 7 ani de acasă. Cu toții suntem copii și ne considerăm copii atâta timp cât avem părinți lângă noi. Copilăria nu ar fi completă fără primii ani din viața de elev, atunci când învățătoarea noastră se străduia să ne învețe câte ceva, să ne educe, să ne formeze, în funcție de cum eram fiecare. Școala rămâne un capitol special din lumea copilăriei, o etapă bună și plină de bucurii. La o vârstă vom regreta ceea ce nu am făcut, atunci când puteam face.

Copilăria este atunci când stăm afară până spre dimineață cu copiii, râdem împreună, plângem împreună, glumim împreună, în mare parte facem orice lucru împreună. Copilăria e acea parte frumoasă a vieții, petrecută alături de alți copii, cu zâmbete, cu tot felul de jocuri jucate până dimineața, iar jocurile copilăriei sunt cele mai frumoase.

Copilăria este un dar frumos, pe care toți avem ocazia să o gustăm și de care trebuie să profităm de ea cât putem. Copilăria o viață plină cu bucurii, pe care am vrea să o trăim mereu.

Despre cărți...

Zoican Marian Daniel
Clasa a VII-a B
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

Știi că...?????

- Cea mai mică carte din lume este „Cameleonul lui Cehov”, măsoară 0,9 mm atât în lungime, cât și în înălțime, nu e mai mare decât un bob de sare, și se află în posesia lui Mark Palkovic, un bibliotecar american. Uimitor este faptul că această carte are 30 de pagini și 3 ilustrații color

-Cea mai mare carte din lume „Acesta este Mohamed” are 420 de pagini realizate dintr-un material de amestec de hârtie și piele, o înălțime de cinci metri și cântărește aproape o

tonă și jumătate, evaluată la 2.300.000 de euro. Gigantul document prezintă viața profetului Mahomed și a fost tipărită în Germania și montată în Dubai.

- Potrivit Google, 129.864.880 milioane de carti au fost publicate incepand cu anul 2014. Acest numar este in mod evident mult mai mare acum, deci atunci cand spuneti ca nu gasiti o carte buna de citit, sa stiti ca aveti de unde alege!

- Multi cititori adora mirosul cartilor vechi, acum iubirea pentru aroma de praf si istorie poarta numele de „bibliosmia”.

- Alice în Țara Minunilor a fost inspirată după fapte reale. Numele lui Alice cea adevărată era Alice Liddell și familia ei era apropiată de autorul Lewis Carroll. Într-o aventură împreună, pe o barcă, Alice, în vârstă de 10 ani, l-a rugat pe Lewis să-i spună o poveste, și așa a luat naștere una dintre cele mai iubite cărți ale copilăriei.

- Prima dovadă scrisă a termenului „carte” despre care se știe astăzi este a lui Alfred cel Mare, care a fost un rege anglo-saxon al regatului Wessex din 871 până în 899

Surse: literaturapetocuri.ro digitalpromo.ro

Universul

Mario Mogoșanu
Clasa a VII-a B
Liceul Mătășari, Jud. Gorj

Universul (lat. universum) este totalitatea spațiului și timpului, a tuturor formelor de materie și energie.

În timp ce dimensiunea întregului Univers nu este cunoscută, universul observabil poate fi măsurat și este estimat în prezent la 93 miliarde de ani-lumină în diametru.

Cele mai vechi modele științifice ale Universului au fost dezvoltate de filosofi antici greci și indieni și au fost geocentrice, plasând Pământul în centrul Universului.

De-a lungul secolelor, observațiile astronomice mai precise l-au determinat pe Nicolaus Copernicus să dezvolte modelul heliocentric cu Soarele în centrul Sistemului Solar.

În elaborarea legii atracției universale, Isaac Newton s-a bazat pe lucrările lui Copernicus, precum și pe observațiile lui Tycho Brahe și legile mișcării planetare ale lui Johannes Kepler. Îmbunătățirea observațiilor a dus la conștientizarea faptului că Soarele este una din sutele de miliarde de stele din Calea Lactee, care este una din sutele de miliarde de galaxii din Univers. Multe dintre stelele din galaxia noastră au planete.

La scară mai mare, galaxiile sunt distribuite uniform și la fel în toate direcțiile, ceea ce înseamnă că Universul nu are nici margine nici centru.

La scară mai mică, galaxiile sunt distribuite în roiuri și super-roiuri care formează filamente imense în spațiu, creând o structură vastă ca de spumă.

Descoperirile de la începutul secolului XX au sugerat că Universul a avut un început și că de atunci spațiul s-a extins iar în prezent rata de extindere este în creștere.

Teoria Big Bang este descrierea cosmologică predominantă a dezvoltării Universului. Sub această teorie, spațiul și timpul au apărut împreună cu $13,799 \pm 0,021$ miliarde de ani în urmă, cu o cantitate fixă de energie și materie care a devenit mai puțin densă pe măsură ce Universul s-a extins.

După o expansiune inițială accelerată la aproximativ 10–32 secunde și separarea celor patru forțe fundamentale cunoscute, Universul s-a răcit treptat și a continuat să se extindă, permițând formarea primelor particule subatomice și a atomilor simpli.

Materia întunecată s-a adunat treptat, formând o structură ca o spumă cu filamente și vid sub influența gravitației. Nori uriași de hidrogen și heliu.